

Uurte Glu

Koduteel

Eero Järnefeldt'i maali järel

Nr. 7

1926

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudewaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Willardi tn. 7—1
Kirjatoimetaja: J. Peipmann—Tallinna, Allika tn. 5—6
Laekahoidja: J. Reinwaldt—Tallinna, Loode tn. 12—1
„Noorte Elu“ — toimet. aadr.: Tallinna, Israeli tn. 12—6
„ „ — talituse „ „ Luise tn. 11
„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„NOORTE ELU“ maksab aastas:

lihtpaberil postiga . 130 mk., postita . 120 mk.
heal „ „ . 200 „ „ . 190 „
Wälismaale lihtpaberil 180 „ heal paberil 250 „

Koduteel.

Kaanepilt kujutab tähtsa Soome kunstniku Eero Järnefeldti maali „Koduteel“. Kunstnik on kujutanud seda Soome elu ja maastiku kohaselt — paadis sõudwana üle järve.

Nad on teel koju. Wõib-olla kirikust tulles. Möödunud on jumalateenistus, lõppenud kõne, waikinud laulud ja kustunud ka orelihelid kiriku wõlwistikus — kustunud, nagu kõik maailmas kustub ja kaob.

Ja siis astusid nad jälle paati ja algasid teekonda kodu poole — mööda tuttavat järve. Seal kaugel teinepool kaldal võib-olla on nende armas kodu — sinna poole nad nüüd sõuawad ja iga aerulöögiga jõuawad nad kodule lähemale.

Kodu! Milline warandus on see inimesele. Eraldi tunneb selle wäärtust see, kes on pidanud koduteelt kaua wõõrsil rändama, ehk jälle rändaja, kes tuisusel talweööl külmast lõdisedes kaugeid teid edasi rühib, et saabuda koju.

On sul kodu?

Ilusaim kõikidest kodudest on siiski tawane kodu — õnnis rahumaa! Sinna igatseb meie süda ja waim. See maailm pole meie pärismaa. Siin oleme wõõrad ja majalised nagu me wanemadki. Jeesus ütleb: „Teie süda ärge ehmatagu mitte: uskuge Jumalasse, siis usute ka minusse. Minu isa majas on mitu eluaset. Kui see nõnda ei oleks, kas ma siis

ütleksin teile: Ma lähen teile aset walmistama. Ja kui maa saan läinud ja teile aseme walmistanud, siis tulen mina jälle ja tahan teid enese juurde wõtta, et teie ka olete, kus mina olen.“ Joh. 14:1—3.

Jumal on oma lastele kodu walmistanud ja weel sarnase, millist silm ei ole näinud ega kõrw kuulnud ega iial inimese südamesse pole üles tõusnud. 1. Kor. 2:9. Kui auline! Ja sinna kodu poole me ruttame. On see ka sinu kodu?

Kuid kes pääsewad sinna! Talle werega pestud hinged, armusaanud patused, kes Jumalat armastawad. Ükski, kes roojane ja ülekohut teeb, ei pääse sinna. Taewast kodu ei wõi enam paft roojastada.

Et seal enam pattu ei ole, siis pole seal ka enam wõitlusi. Seal olles kõigist kiusatusist wabad ja priid, saame igawesti puhata pärast üürikesi wõitlusi, millistest meil tuleb siin läbi minna.

Ja kord tuleb aeg, mil jumalik nägematu laew meie järele tuleb oma wäsinud wõitlejaid koju wiima. Üles tõmmatakse purjed, wabastatakse wiimased siduwad köied ja üle surmawete liugleb Kristuse weres pestud hing rahuranda.

Siis oleme kodu.

Oled sa teel kodu poole?

P. S.

Oh mis hea.

Oh mis hea, kui oled leidnud
Oma päästja Jeesuse,
Kuigi ennem oled peitnud
Tema eest end kõrnvale.

E. Liigand.

* * *

Sureta ihasid,
Kaswata usku —
Siis ei tunne sa tuska.

N. M.

Nr. 7

Kuues aastakäik

1926

Ei ole Jumalat!

Isand M. oli oma ümbruskonnale kui täiesti uskmata mees tuntud. Kus tal aga võimalik oli, püüdis ta õige kiirgavalt wärwes kujutada, kui rumal olewat uskuda elawat Jumalat ja elu pärast surma. Tema pilkenaljad tabasid ikka kristlasi. „Ei ole Jumalat,“ ütles ta fagedasti, „kui sureme, on kõik otjas. Mõtteta oleks kõnelda elust pärast surma ja jumalikust kättemaksmisest. Need on rumalused, mis head küll olid sel ajal, kui inimkond alles esimest samme astus; aga meie ajal, mil juba rahwa waim küllalt on walgustatud, ei pööra ükski mõistlik inimene enam tähelepanu sarnaseile asjadele. Seepärast naudime elurõõmu, kuni saatus meile aega kingib!“ Nende sõnade järele tegi ta ise kõige esmalt. Ei olnud linnakeses lõbusamat ja kergemeelsemat seltskonda, kui isand M. ja ta sõbrad.

Ühel hoobil muutus aga terve olukord. Rõõm ja kergemeel taganesid sügawa kurbuse ees. Isand M-i ainuke laps, kelle pärast ta terve südame armastus oli, jäi haigeks ja suri. Nüüd istus waene mees oma armastatud lapse kirstu juures — Jumalata, rahuta, troostita, murtud walust ja murest. Ta oli omas leinas troostimata; mida ta aastaid ei olnud teinud, tegi ta nüüd — ta nuuksus ja nuttis kui laps. Jumal oli tal walusamat kohta tabanud.

Nii möödus kolm päewa. Kolmanda päewa õhtul tuli üks ta wanadest sõpradest teda vaatama. Leides oma sõbra nii kurwana ja rõhutuna, ütles ta: „Isand M., teie ei tohiks nii wäga kurwastusele anduda. Olge kui mees! Ega Teie oma piisarate läbi last tagasi ei too. Tulge minuga välja!“ Waene mees laskis end wõita, ta lahkus oma sõbraga kodunt ja peagi istusid nad wiinaklaaside juures. Esiteks ei tahtnud isand M. juua; aegamööda aga läks sõbral korda ta kurba meelt peletada ja kui juba teine ja kolmas pudel lauale ilmusid, oli isand M. jälle endiselt lõbus. Rangest wiinast aetud hakkas ta naerma ja naljatama. Oli ju hiline öö, kui ta kodu poole taarus.

Teisel hommikul tulid aga walu ja lein kahe-

kordsel jõul tagasi. Mida lähemale matmistund jõudis, seda suuremaks kaswas walu. Rinnale waju- nud peaga sammus isa oma ainisa lapse kirstu järel. Tema wanadest sõpradest olid ainult mõned teda sel raskel teel tulnud saatma. Teised, keda ta itil sõpradeks ei olnud pidanud, tulid talle kaastund- must awaldama. Jõuti surnuaiale, asuti lahtise haua ümber. Õnnetu isa seis- sis seal rõhutuna, murtuna, suured pisarad weeresid tal mööda palgeid, rasked õhkamisid tõusid tal rõhutud rinnast. Kõik tundsid temaga kaasa, kuigi ühtegi häält kuuldawale ei tul- nud, ühtegi sõna ei awaldatud. Kirst lasti alla hauda, esimene mullapank langes sellele. See tume müdin näis õnnetut meest südamepõhjani põrutawat; wärin käis üle ta keha ja tahtmatult tungisid üle ta huulte sõnad: „Oh, mu Jumal!“ — Weel mõni filmapilk ja kõik oli möödas; igauks läks vaik- selt koju.

Sõnad: „Oh, mu Jumal!“ mis olid õeldud sel- les paigas sarnaselt oludel ja niisugusel kõlal, olid sügawat mõju awaldanud ühele kristlasele, kes oli seisnud kurwastatud isa kõrwal haua ääres. Kas peaks see mees siiski Jumala olemasolu uskuma? See mõte täitis tükiks ajaks ta südant, kuni ta wiit- maks nõuks wõttis asja lähemalt uurida. Ühel hommikul läks ta isand M-i poole. See wõttis ta wäga lahkesti wastu, sest et ta teda ka matusel oli näinud. Lühidalt kõnelesid nad weel kaotuse üle, mis isand M-i oli tabanud, ja siis küsis küllal- line: „Kas Teie lubaksite mind Teile üht küsimust ette panna?“ „Muidugi, mu sõber,“ wastas küsitaw. „Noh, siis õelge mulle ofekohefeli: kas tuli see hüüe Teie lapse haua ääres Teil kogemata, wõi tohin ma sellest oletada, et Teil sügawas hingepõhjas ometi teadmus elab, et Jumal on olemas?“

Seda küsimust ei olnud isand M. nähtawasti oodanud. Ta laskis pilgu langeda ja istus nõnda kaua aega. Siis aga kibedalt nutma puhkedes, üt- les ta: „Jah, ma usun, et Jumal on olemas: Ma olen soowinud, et teda ei oleks, sest et tundsin, et

ma Tema ees ei või seisma jääda. Aga kõigist mu püüetest hoolimata ei ole mul korda läinud usku Jumalasse oma südamest täiesti välja ajada. Mida enam ma ütlesin: „Ei ole Jumalat!“ seda selgemini kostis hääl minus: „Sa waletad, ja tead, et on olemas Jumal, ja nimelt üks püha ja õiglane Jumal!“ Ja kui ma mõne päeva eest oma kalli lapse haua ääres seisin, ei võinud ma end enam tagasi hoida; et mätsawatid tundeid endas waigistada, hüüdsin ma Jumala poole.“

See tund sai pöörmistunniks sellele uskmatale mehele. Ta kohtlasele tunnistusele järgnes pikem jutuajaminen sellest, mis igale patusele on tarvis. Walu oma lapse kaotuse pärast oli teda meelemärkusele toonud ja teda walmistanud seks, et rõõmuft sõnumit patuste Päästjast Jeesusest kuulda ja usust wastu wõtta. Ta õppis Kristuse läbi Isaks nime-tama seda Jumalat, keda ta kord oli pilganud ja kelle olemasolu oli ta salanud.

Kui palju on ka meie ajal niisuguseid, kes ütlevad oma südames: „Ei ole Jumalat!“ ja kes seda ka awalikult ei häbene öelda ja teistele kuulutada. Jah, uskmatust kaswab väga suurel mõõdul ja kaswab weelgi Jumala sõna järele. Kui

wäga kahetsemiswäärt on kõik need inimesed, kes ütlevad: „Ei ole Jumalat!“ — olgu oma südames, olgu, et nad seda awalikult, kartmata julgewad öelda. Mis on nendega, kui nad korraka peawad ilmuma Jumala ette, keda nad on ära salanud, et seal aru anda oma tööft ja tegemiseft, oma kõnebest, oma mõtetest. Dieti ei ole nad siin ifegi uskunud, mis nad öelnud! Patu- ja maailmaarmastus ajab neid nõnda rääkima. Nad tunnewad, et kui Jumal oleleb, siis ei wõi nemad oma patuste mõtete ja kurjade tegudega Tema ette seisma jääda; ja et nad nüüd patuteest lahkuda ei saa ega taha, siis waigistawad nad endid selle mõttega, et Jumalat ei ole, waid kõik, mis piibel räägib Jumalast, igawesest elust ja wiimseft kohtust, wale olla. Nad püüawad sel teel oma südametunnistust waigistada, et rahulikult patuelus edasi elada. Kuid kergesti see neil ei õnnestu. Kui ifegi pimedaim pagan aegajalt südametunnistushäält kuuleb ja mõte õiglasest kättemaksmiseft teda paneb wärijema, siis on loomulik, et ka nende usuwastaste südametunnistus oma tegewust ei ole jätnud. Sel pool toodud juhtumine on selge näide sellest.

Usutee kingad.

M. SILDOS.

Ja kingad olgu teil jalas, et teie walmis olete rahu rõõmuft sõnumit kuulutama. Gewef. 6: 15.

Juba wana seaduse ajal puudutab prohwet Jesaia seda küsimust sõnadega (52: 7): Kui ilusad on nende jalad, kes rahu kuulutawad. Pühakiri ei kiida kuulutajate suu iludust, waid nende jalgade oma. Ka apostel Paulus soowitab kingad jalga panna, et walmis olla kuulutamiseks. Palju on inimesi, kellel ilusad suud, hea kõneand — kuid harwa on neist Jumala mehi, kes töötawad sageli loomuliku kõneannita, aga Jumala, wäes nagu Mooses ja Paulus. Nendest meestest wõime öelda, et neil olid ilusad jalad, mis rändasid wäsimata rahusõnumit edasi kandes.

Pikemal rännakul on jalanõudel juur tähtsus. Nii peab igal usklikul, kes kitsale eluteele on astunud, kingad olema, et omi jalgu ei wigastaks. Criti rõhutatud on just kitsas tee. Lai tee on sile, seal saab läbi ka kingadeta, sest ette waadates on wõimalusi walida astumiseks, aga kitsal teel, mis ülespoole kõrgustesse läheb, ei saa läbi nendeta, sest et seal tihti terawad kiwid jalgu wõiwad weristada ja astuma peab otse kõrgustikule. Kingad on tunnistamine ja kuulutamine. On inimesi, kes usklikuks saades mõtlewad: „Kas pean ma siis tunnistama, see on jutlustajate asi!“ Oma endiste sõpradega kokku puutudes waikiwad nad ifegi küsimusele. Nad ei saa edasi. Ja tihti kuuled nende kurtmist: „Mis see on, kõik jaawad edasi ja kaswawad usust, aga mina ei saa. Tähtminegi lõpeb ära!“ Ei olegi ime, sest nad on kingita ja terawad kiwid on jalad weriseks lõõnud. Saawatud jalgadele on käimine ainult waew ja raskus. Ja siis nad nutawad: „Usutee on liig raske, parem tagasi minna!“

Kui paremuft ei tule, siis läheb päew-päewalt lugu halwemaks ja nad peawad päris seisma jääma. Edasi wõiwad nad ainult siis saada, kui kingad jalga muretsewad, siis on usutee ka kerge ja lihtne ja wõib tal rõõmuga käia.

Kui meie enestele kingad muretseme, siis tahaksime saada head ja wastupidawad. Selleks küsime tihti nõu teistelt. Kas usuteel ei ole tarwis häid kingi? Küll! — kuid kahjuks wäga wähe kantakse hoolt selle eest, ja kui teisel paremaid näha, siis leidub wähe neid, kes tulewad nõu küsima, kust häid saada. Häid ei saa kelleltki muult, kui ainult sellelt, kes ise hea, see on Jumalalt (Mark. 10: 18). Temalt saab igati, kes tunneb tarwidust nende järele; temalt saab häid ja Ta annab kõigile, kes ta juurde tulewad (Luuk. 15: 22. Geef. 16: 10). Lähemalt öelda: Jumal annab meile materjali, millest meie Meistri juhatusel kingad walmistame. Tõuseb küsimus: „Kuidas wõin ma walmistada, kui ei ole õppinud?“ — „Ükski kingsepp ei ole sündinud selleks; kõik on pidanud õppima.“ Samuti ei ole ükski sündinud tunnistajaks, waid kõik on olnud kord algajad, aga kes on hoolega selle juurde jäänud, on eesmärgile jõudnud.

Kingade walmistamine sünnib liistude järele. Ei ole ette tulnud, et keegi oleks walmistanud kingad enefe jalal, mis oleks wõimatu. Liistud on mitmesugused, nende järele wõib kingad teha suured ehk väikesed, terawad ehk tõmbid, niisugused, kuus keegi soowib ja mis talle meeldiwad. Igal inimesel on oma maitse ja selle järele walib ta. Ka uskingad walmistatakse liistude järele ja selleks on palju liistustid — uskkondi. Igal uskkonnal on oma wäikesed iseäraldused kommetes ja wiisides, milles ta omi liikmeid kas-

watab. Juimene walib fiin ka oma jüdamee soowi järele, mis talle meeldib. Wahest tuleb ka ette, lapfed omi kingi kiidawad ja teiste omi laidawad; see on laste wiis, mis on andeks antaw. Kui nad aga meheks kaswawad, siis jääwad maha wäeti lapse rumalused, ja tihti imetelewad mehed oma lapselikke rumalusi ja kahetsewad seda. Wiimasel ajal on uus mood kingadel — kitsa ja terawa ninaga, mis jalgele waewa teewad. Selliseid ei sootaks kanda usklikule, et mitte olla moenarr. Samuti on tekkinud ka uskkondade hulgas moodsaid woole, terawa kitsa mõistuse ninaga. Siingi passib uus mood hästi ainult maailmale.

Kui kingi walmistatakse, siis on esimene asi pinjul, mis peab olema hea tugew, et ta tikke peaks, sest muidu laguneks kingad. Kui pinjul on halvast nahast, lagunewad kingad ruttu. Hea kindel nõu peab olema igaihel, kes tahab ujuteed käia (2. Peetr. 1: 15.)

Tõsine jüganu ärkamise, millel kaasas käib põhjalik meeleparandamine ja pöörmine, annab tunda, et inimesel on kindel nõu õndsaks saamiseks kõik jätta ja Jeesuse järel käia. Paljudel puudub weel sarnane õige algus, aga nad on juba wäga hoolsasti ja kibedasti töös oma kingade kallal ja ilustawad neid wäljast poolt. Kui nad siis kingad jalga tõmbawad, lagunewad need ikka ja töö ei niiku edasi. Kui ma noorena isaga kingi ostmas käisin, ja uusi kingi ainult wäljast poolt waatasin nende ilust röömustades, siis mäletan, et isa waatas ja katsus seest poolt. Mina mõtlesin: „Mis ta seest waatab, ega saapad seest ei kulu!“ Aga isa teadis, et just pinjuleid on tarwis waadata, et need tugewad oleksid. Nii ei meelbi meie ajal mitmele, kui nende usuelu algust küsitakse: ärkamist, pöörmist, pattude andeksandmist ja Jumala lapse tunnistust, millest selgub kindel nõu usuteel. Nad röömustawad, kui neid kiidatakse mõne filmapaistwa töö eest. Kuid küll isad teawad, kus seisab usuelu tugewus. Usuteekäijad, ärge leppige sellega, et teie kudagi omale wiletsad kingad walmistate, sest wiletsad lagunewad ruttu. Olgu algus õhe õige ja hea.

Kui pinjul walmis on pandud, tõmmatakse kingade walmistamisel pealsenahk pinguli liistule. See on raske töö; ja kui see töö korralikult ei tehta, siis jääwad kingad inetud ja weniwad ruttu laiaks. Olen pealt waadanud, kuidas kingsepp hoolega nahka tangidega wenitab ja jälle kinni lööb, hoolega waadates, et kõik hea oleks ja kortsud wälja wenitsid. Mulle

rääkis keegi kingsepp, et keegi meister kord selli walmistatud kingad, mis halvasti olid liistule tõmmatud, noaga talle juurest ümberringi lahti lõiganud ja uuesti peale lastnud tõmmata. Sell olnud hooletu ja jätnud kortsud sisse. Patukortsud ei kõlba usufingadele, need ei meelbi meie suurele Meistrile Jeesusele, kui ehk sellega meie ise ja ka teised lepiksid, aga iiaes mitte Tema. „Pange maha kõik koorem ja patt!“ nii lasseb ta oma sulast hüüda (Heebr. 12: 1). Hooletu tööga ei lepi meie suur Meister. Ta tuleb oma terawa noaga ja lõikab katki hooletu töö ja siis on häbi. Mitmed näewad seda alles surmatunnil ja siis on hilja uuesti alata. Sõbrad, noored ja wanad, olgu wiimane patt wälja wenitatud. Olgu ta iseloomu wõi harjunud wiisi patt, suur wõi väike, kõik wälja, kuigi jeal juures palju hoolt ja waewa oleks tarwis. „Tõstke üles laisad käed, ja nõrgad põlwed.“ Las woolab higi palgelt ja olgu rakus käed, aga töö olgu korralik, et meie suur Meister tööga rahul oleks.

Wiimane laul.

Too laul mul wiimane, mu sõber,
 On küllalt laule noid,
 Nii kurbi nukraid waid,
 Mis hingest teend, kes wäeti, nõder.
 Ei enam laula ma. Kas waitin nüüd!
 Miks koormawad mu laulud sind?
 Ei õnnesta sa iial mind! —
 Wast olen tolles lõppeks süüd?!

Kui kaua ju ei ole hüüdnud?!
 Kui kaua waitseid palweid teind?
 Kõik ohwerdand, mis iial wõind,
 Sind Jumalale olen püüdnud.
 Sa naersid mind ja ütlid tafa:
 „Waat inimest, kuis meeletu,
 Kas märgand ei, et hüljatu
 Ja naruksteht ja töö nii wisa!...“
 Nüüd wärsind laulmast sulle waid.
 Oo, inime wõib minna nukrats,
 Wõib nutta, lein'ta, saada nukrats!...
 Miks lähed hukka — wale tee peal käid?!

Ew. Mänd.

Ulla lüüakse kingadele tallad. Tallad tehakse samuti tugewast nahast, et nad peaksid vastu. Ohuke talb kulub ruttu, ja jälle rikutakse jalga kiwiõel teedel. Leidub usuteekäijaid, kes oma kingadele ei ole pannud alla tugewaid kannatustaldu. Mõni saab weel sellega walmis, et tallad papist teeb. Aga kauaks neid on? Peagi on nad läbi kulunud ja nüüd saab jalg hoopu. Jälle näed neid nutwat omi werisekspeksitud jalgu waadeldes. Kus wiga? — Kelle süü? Kannatus puudus. Kannatustallad olgu tugewad usufingadel. Meister teeb tallutamisel naha märjaks ja klopib tugewasti, enne kui alla lööb kingadele. Nii klopib ka Issand meid tihti. Walus on küll, aga just selles proowitakse kannatust. Las Issand klopib, kõik tuleb ju heaks neile, kes Jumalat armastawad. Muretsege enesele tugewad tallad ja röömustage ja

tänage, kui Meister neid klopib, siis peavad nad vastu.

Tallad lüüakse kinni tikkudega pinjuli külge. Kui on tikud lühikesed, siis tuleb tald ruttu lahti, on nad liiga pikad, tulevad nad läbi ja torgiwad jalga. Armastustikud hoiawad tallad kinni, sest armastujeta ei suuda meie kannatada. On armastus väike, siis on taft wähe kasu, on teda liigapalju, wõib seegi waewaks olla, nagu üleliigsed tikudfad kingas. Seda on ju küll olnud, et wanemad liiga armastusega omad lapsed on ära hellitanud ja neid hukatusele saatnud. Ja mitmed wanemad kannatawad ise silmnähtawalt nende tagajärgede all (Celi). Ka armastusel on oma piir.

Kingad ei ole kontjata. Konts aga ei tohi olla liiga kõrge, nagu seda kannawad moedaamid. See teeb jalgadele waewa. Julguskontsad olgu ka usufingadel all. Mendeta ei saa läbi (Heebr. 10: 35.), usuteekäija ei tohi olla arg, sest arad on pürgus esimeses reas (Rlm. 21: 8). Selleks julgustab meid Jumal prohveti läbi ja lasseb hüüda oma rahwale: „Ara kardad!“ Seda sama ütles ka Jeesus mitu korda oma järgreile. Aga liig julged teewad tihti tormates enesele üleliigset walu, nagu liigaförgeid kontfad jalgadele.

Kui nõnda kingad on walmistatud, siis wõib rahulikult teed käia ja tunnistada, sest siis ei tunništa üksi juu, waid ka elu.

Aga kingad olgu teil jalas . . .

Inimestest ja armastusest.

1. Kor. 13.

P. Sinf.

Inimesti wõib jagada mitmesse liiki nende iseloomu, ilmawaate, seisuse jne. poolest. Ka armastuse suhtes wõime samasugust eraldust tähele panna. Siin leiame üldjoontes waadeldes neljasuguseid inimesi:

I. Inimesi, kes otsiwad armastust. Teatavasti leidub wiimast wäga wähe maailmas, nagu kõiki ehtsaid kallisasju. Selle asemel on maailmas palju kurjust, walet, ülekohut, omakasupüüdu ja muud sarnast. Inimene, kes otsib armastust, leiab peagi, et maailm teda selles asjas ei rahulda — seal püüatakse talt ainult wõtta, ära kasutada teda oma huwides. Hea on, kui sarnast inimest on juhata tud selle lõpmata armastuse allikale, mis ialgi ära ei kuiwa — Kristuse juurde. Paljud aga, kes on asjatult otsinud ja ainult pettusi ja pettumusi läbi elanud, lõpetawad enefetapmissega elu eht jääwad elu lõpuni süngemeelseteks ja kinnisteks kõigile.

II. Teine liik on armastuse pimedad. See on hea, kui midagi wäärtuslikku otsitakse ja alawäärtuslikuga rahule ei jääda. Kuid ka siin on oma warjusküljed. Armastust otsides pannakse jageli teistele juured nõudmised ette ja kui neid ei rahuldata, on kuri lugu; sealjuures unustatakse ära seda kõigepealt iseendalt teiste vastu nõuda. Kui keegi astus noorsooühingust wälja seepärast, et ta ei olnud teiste poolt leidnud armastust, siis upun ma, et suurem süü ta enda juures oli. Ja nii kujunebki ühest jaost armastuse otsijaist pikapeale sifemiseft haiglased — armastuse pimedad. Wõiksime wõrrelda neid wärwipimedaga. Need on inimesed, kes kusagil Jumala rahwa keskel ei leia armastust, kuigi nad kümme kohta läbi käitsid — ainult külmuft, tuimuft ja ükskõikjust. Nii wärwipimegi ei suuda lahutada rohelist punasest, waid kõik on kas roheline eht punane. Mõnikord paneb kurat sarnasest prillid usklikkude filmade ette, et nad ainult wigu näewad, mitte aga head, kuigi seda palju oleks. Mõned on alles pika aja jooksu raskustes hakanud aru saama, et wiga teiste juures ei olnud, waid endas ja waleprillides.

Selle seisuse inimesed on alati nurisejad ja kohtumõistjad. Iga asja kohta on seal nurisemist, kus armastust ei nähta, kui see ka parimini oleks tehtud. Neid ei saa keegi rahuldada. Peaasi need on õnnetus inimesed — sifemiseft mitte ialgi õnnelikud ega rahuldatud. Jumal wabastagu meid sellest pimeduseft!

III. Leiame ka inimesi, kes on armastuse nägijad. Di, milline õnnistatud eesõigus näha armastust, näha seda igalpool, kõige wäiksemast asjas. Õnnelik see inimene, kellel Jumal on awanud filmad nägema armastust! Kelle filmad terwed on, see näeb, et päikese walgust palju on, näeb ilusaid lilli kewadisel aasal ja taipab neid isegi hilisügisel pöösaste wahel. Kunagi pole selle inimese elu rõõmuga ja lilledata. Igaften, et Jumal wõiks mu filmad awada nägema armastust Jumalas ja inimestes, mida nii palju on. See teeb meid tänulikuks wähemaiski asjades. Kõik wõime siis vastu wõtta tänuga Jumalalt — nurisemiseft pole põhjust. Kui tuleb õnnetus eht haigus wõi mis tahes paha — näewad need inimesed kõigest sellest igawese armastuse ülesnäitamist.

IV. On ka veel armastuse pakkujaid ja gajaid. Selleks, et armastust jagada, peame enne nägema ja imetelema suurt Jumala ohwerdawat armastust Kolgatal. Siis wast, jah siis, süüdatakse meiski igatus — teisi armastada. Meis kaswab tung wälja jagada oma sifemistest warandustest. Ja imelik, need kes rohkeim wälja annawad, muutuwad ka rikkaimaks. See on Jumala seadus: andes wõtad, külwates lõikad, kaotades leiad, surres elad. Need inimesed, kes sellel jumalikul põhimõttel on alanud elu waatlema ja selle järele toimima, on muutunud õnnistusjõgedeks. Nende kohta maksab see Issanda sõna: „Selle ihust peawad elawa wee jõed wälja woolama.“

Kristus on meile ise selles ilusamaks eestujaks. Jättes taewase au, saades waeseks, tuli ta inimeste keskele — et armastada ja teenida. Keda? Radunud inimesi, kes olid Jumala waenlased, patused, ülekohtused ja Tema ristilööjad. Nende pärast jättis ta oma elu — Room. 5: 6—8. Jumal ei ole pannud meid teiste armastuse otsijaiks ja mõõtjaiks, waid armastuse wäljajagajaiks. Wõtame Jumalalt ja jagame. Mitte oodata, et teised sind armastaksid, waid armasta sina teisi. Mitte niivõrt see, et teised meid armastawad, waid et meie teisi suudame armastada, teeb meid õnnelikuks. Jah, need inimesed on õnnelikemad maa peal. Nad lõikawad ka lõikuspäewal ja kannawad wihud. See wiimane liik inimesi on meie noorsooühingute päikeskiired, elu ja õnnistuste edasikandjad.

9. Gesti ühendatud usklikkude konverents.

Tallinnas, 24.—26. mail 1926. a.

Üksford aastast, rõõmsail fewadpäewil, tuleb ta kalates waimustust nagu fewad wärsket elu loodusse. Ta sünnitab liikumist usklikkonnas, kihinat ja kahinat noorte seas. Siis nagu wabaneksid nelipühituuled wanglast puhudes löffele waimustustule ning sajab õnistuswihmu kosutawaid, jahedaid. — —

Tänawuaastasel konverentsil käsitati seda suurt ja tähtsat teemi „Zumala tempel“ 1. Kor. 1:30. Mis kõik ei mahuta see endasse! See on tempel, mida ehitab Zumal ja millele Tema on pannud aluse. Ja ükski ei wõi teist enam seada, mis juba on seatud — Jeesus Kristus.

Nurgakivi on harilikult neljanurgelised. Ka Zumala templi nurgakivi — Jeesus — käsitati neljast seisukohtast: 1. „Jeesus — Zumala tarkus.“ — J. Sirotkini eest Dr. Fr. Clark. „Maailmas on palju pattu ja selle keskel Jeesuse Kristuse wõitlejate hulk, kellede nurgakivi Jeesus — Zumala tarkus. Kui kellelgi puudub tarkus, see palugu Zumalast — Tema annab, kui Tema juurde tuleme alandlikus waimus.“ — — Et see kõne Dr. Fr. Clark'ile ootamatult tuli, siis ütles ainult mõned üldised mõtted ja andis ära omad terwitused.

Ilusa mulje jättis Mrs. Clark'i ülesastumine. Selge ja kindla häälega manitses ta usklikke õdesid teha nägematut ja püüwat tööd oma Issandale.

Sellele järgnes wahepala soome koorilt, mis ajal ka Dr. Clark'id aja puudusel saalist lahtuwad.

Teiseks kõneles W. Jokinen — Soomest „Jeesus — Zumala õigus.“ Meie kõik oleme pattu teinud ja Zumala aust ilma. Aga Jeesuse Kristuse äralunastamise läbi saawad jälle kõik õigeks. Jeesus on tulnud patuseid õigeks mõistma.

Teemist „Jeesus — meie pühitus“ kõneles metodistide jutlustaja J. Tombo. Kes pühitust taga ei nõua ja ennast ei lase pühiteda, sel ei ole tulewikku. Jah, pole hirmsamat asja, kui pühitsemata pühad. Wõimalik on saawutada Zumala meele pärast seisukohta, on waid tarwis igatjust selle järqi ja sedagi saame Temalt. Sest tema on meil kõik, meie tarkus, õigus, pühitus ja lunastus. Wiimane nurgakivi omadus jäi käsitamata, sest J. Laari asemel oli sõna E. Jokisel, kes kõneles teemile: „Arge riielege teel!“ Seda sõna ütles Joosep oma wendadele ja seda ütlen ka mina teile

mälestuseks. Mäljane maailm ootab ewangeeliumi ja siis ei tohi meie riielda teel, waid peame kiiresti wiima neile ewangeeliumi.

Teisel konverentsi päewal wõis õppida, kuidas pärast õige aluse rajamist ehitada Zumala templit. Kõige pealt on materjali kogumine, selle walmistamine ja siis alles wõib alustada ehitamist. „Templi materjali kogumiseft“ rääkis A. Sildos omapäraselt lihtsalt ja arusaadawalt. Selgus wist igaihele, kuidas koguda kalihinnalisi kiwe. — Aga siis algab waewarikas lihwmistöö. „Templi materjali walmistamisest“ kõneles G. Rabe — Riiaft. Maha tulewad raiuda üleliigsed nurgad. Maha peab raiuma ka taewane Meister oma laste terawad iseloomu serwad.

Kui kõik on korras, saab hoone suurepärase — R. Kaups'i pildirikas wäljendus, mis aitas selle ette kujutusjeks palju kaasa.

Sihikindel on meie Zumal, sihikindel oma loomingu, töös. Ei ehita ta ka templit otstarbetult. Ei, waid selles tahab ta hoida omi warandusi, see peab aitama ta kawu teostada maa peal ja ka igawikus on tal oma ülesanne. „Zumala templi otstarwe“ oligi kolmanda päewa üldteemiks.

Zumala waranduste hoidmisest kõneles J. Lipstok. Kuigi oli teemist kõrwalakadumise, oli kõne wõrdlemisi hea. Ta jaotas need warandused kolme suurde liiki: 1) piibel, 2) palwe, 3) Püha Waim. Sarnased wäärtused on usaldanud Issa oma lastele, ja neid oleme kohustatud hoolega hoidma, et wõiksim teostada Zumala plaani. Pastor Lassahn — Poolast käsitas teemi „Zumala kawade teostamine maa peal.“ 1) Zumala plaan on, et päästetud hinged elaksid Tema armu au kiituseks; 2) oleksid maailmale foolaks; 3) aitaksid kaasa nii palwete kui ohwriga (töötamine wiinamäel) tema riigi tulekuks.

Lõpuks juhtis H. Kokamägi kõikide pilgud kord igawesse kodusse, sinna eesriide taha, kus ei lõpe tapetud Talle kiitus kunagi.

Peale järjekorraliste koosolekute Grand-Marinast peeti iga pärast lõunat äratuskoosolekuid Silienthali palwelas. Õnnistatud olid need. Paljud rõõmustasid ka, et wõisid jälle wiibida aliantiskonverentside algkodus.

Jah, täna gem Issandat, sest Tema on hea ja Tema heldus kestab igawesti! L. S.

2. Järwamaa C. E. konverents.

Artur Aawe.

On ülewad hetked konverentside päewad. Need on ajad, mil sageli satume ekstaasi ja kõrgel lennul sööstume wastu waenlasele. Noil ajal toowad vähemadki koondused kasu meie wäsinud hingile. Wähemad koondused mõnikord loowad enamgi ühistunnet, kui laiad ja suurejoonelised konverentsid, kongressid.

Üks sarnane koondus oli mainit Järwamaa C. E.-laste konverents, mis peeti Paides 25. juulil k. a. Jällegi oli juhuse näha paidelaste teguwõimast

armastust. Olgugi, et neid on pisut; aga neil on rõõm Jehoowa pärast, mis annab neile rammu. —

Konverentsi päew algas palwekoosolekuga, mis kestis pool tundi alates kell 9.30. Üldteemiks oli: „Abinõud wõiduelu saawutamiseks.“

Kõneldi teemide üle:

1) Talle weri. — J. Sarow Noarootsist.

2) Tunnistamine. — A. Pitkjaan Tallinnast.

3) Eneseärasalgamine. — A. Sildos Narwast. Kõneldes Talle werest manas w. Sarow esile

selle tähtsuse: „Ei kunagi ole inimene tohtinud läheneda Jumalale wereohwrita. Ei saa läheneda Temale Talle wereta. Juba Egiptuses pidi ärawalit Iisrael kaitsma end Talle werega. Juba wana Testamendi algul sünnitas suurt Talle weri. — Keset Egiptuse hädaohtu asus pääsmine Talle weres.“

Talle weres on:

a) Pattudeandeksandmine. — Andestet patus on wõit.

b) Äralunastamine tühjast elust. — 1. Peetr. 1:18, 19;

c) Õigeksmõistmine. — Room. 5:9;

d) Puhastus. — 1. Joh. 1:7, mida pidas tähtsamaks: „... sest saatanal on ikka õigus kaewata meie peale, kui näeb plekke meie rõiwail. On tähtis, et kaotaksime kõik plekid Talle were läbi. Siis ei ole saatanal kunagi õigus kaewata meie peale.

... Talle weri puhastab surnud tegudest —

Uues seaduses käskis Jeesus minna apostleid maailma otsani. Ap. t. 9:22. — — — Peame olema tunnistajad meigi!

Siis toob kõneleja esile tunnistamise motiivid. Rõhutab usklike tunningamist igapäewases elus, öeldes peale selle: „Miks pole usul tänapäew seda jõudu, nagu tal peaks olema. — Liig wähe on tõsiseid tunnistajaid igapäewases elus, — olgugi et neid on küllalt konwerentsel.“

Lõpuks manitseb wend kuuljaid enam tunnista igapäewases elus, igal juhusel, manitseb enam tunnista tegudega, et usul oleks tõesti enam jõudu.

Kolmandaks kõneles sellest raskeimast abinõust usklikele, e n e s e ä r a s a l g a m i s e s t w. Sildos.

... Kuid teisiti ei saa“, ütles ta wõttes aluseks Luuk. 9:23.

Seletas eneseärasalgamisest lähemalt alltähendet põhimõtete järele.

1) Eneseärasalgamine on suremine ja 2) wana-

2. Järwamaa C. E. konwerentsist osawõtjad.

Heebr. 9:14; ... kui oleme puhastet Talle weres, hakkame elama õieti. Ei tööta üksi õndsakssaamise, waid palju enam armastuse pärast, — nagu ütleb Paulus — „Jeesuse armastus ajab mind taga.“

c) Julgus minna pühakotta. Heebr. 10:19; „Iga wäikese asja pärast wõime minna tema ette“ — mainis kõneleja muuseas.

f) Oleme ostet Talle were läbi. — Ap. t. 20:28;

g) Talle weres on warjupaik. — Selles warjupaigas ei karda me waenlast.

Kõnet lõpetades soowib w. Sarow usklikele, et nad alati jääksid Talle weresse, püüdes sellega kaet olla igal ajal.

Teises kõnes „Tunnistamine“ toonitab w. Pitkjaan tunnistamise tähtsust. Esiteks kõneles tunnistuse suurest tähtsusest juriidilisel alal, kuid weel suurem tähtsus on tal usuelus. Juba piibli esimesil lehekülgedel leiame mehi, kes tunnistasid Jumalast, — Eenok, Abraham j. t. Kõik prohwetid wanas seaduses tunnistasid oma Wägewaima peale.

inimese mahategemine, nagu ütles Paulus. 3) Ristilöömine Kristusega. 4) Kanda risti enesel: „Wõta oma rist igapäew enese peale! — Kanna waikselt oma risti. Kus nurises Jeesus? — Mitte kusagil,“ ütles kõneleja.

Siis tõi wend Sildos ette üksikasjaliselt, mida meie peame ära salgama.

1) Kerget meelt. — See ei ole rõõm, nagu öeldakse. Tõsine rõõm on Jumalas, mis wäljendub ka silmis.

2) Kohtumõistjameel. — Inimene wähe näeb enese wigu, — alati ikka teiste.

3) Edewus ja halpus.

4) Jumalakartmata meel ja ilmaasjad.

5) Asjad, mille läbi wõiksimise saada komistuseks nõdremaile. — Room. 15:1.

6) „Mina“, mis on suurim takistus.

Lõpuks näitab kõneleja, milliseid tagajärgi wõime tunda, kui end kõigis ära salgame:

1) Wabastume patuwäest.

2) Wabastume oma himudest. — „Wilets, kes wedada himudest, tõugata tujudest,“ mainis ta, „on kui koer uhke preili taga, olgugi siidnööri otsas.“

3) Ei saa haawatud, kui laidetakse.

4) Jääme erapooletuks, kui kiidetakse. „Kes kiidab kirwest, kui tekib kunstitöö, kiidetakse meistrit . . .“

5) Julgus, — kardame waid üht — pattu.

6) Meelewald. — Walitsewad ka Jumala üle. Kohutaw öelda, aga tõsi on. Tungiwate palweiga sunniwad sügawusklikud Jumalat painutama endi tahtmise järgi.

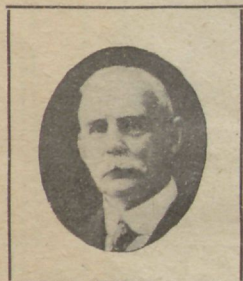
7) Alaline ühendus Jeesusega, mille tõttu oleme teise ilma pärijad, ning meie suremine muutub õnnelikuks lahkumiseks.

Kõnekoosolekule, mis lõppes kell 1 p., järgnes lõunawaheaeg, kus rikkalikult kaet laud tunnistas taas Paide usklike armastust.

Lõunawaheaaja lõppedes algas kell 4 terwituskooalek, mis oli õieti elaw. Terwitusi anti ära peale kahekümne. Samuti saadeti tagasi terwitusi. Wahepeal tehti ka üleswõte konwerentsist.

Õhtul kella 7-st peeti äratuskooalek, mis oli kaunis elaw, — koosolekuruum oli tungil täis kuuljaid. Samuti peeti konwerentsi eelpäewal äratuskooalek, kus samuti oli palju osawõtjaid.

Kahju oli, konwerentsi lõppenud, lahkuda Paide, nagu kahju on lahkuda inimesest, keda armastad. Nad, — need Paide usklikud, on nii soojad südamlikud, sealjuures nii otsekohesed. Ei mingit halba tagamõtet wõi tabada nende silmist. Rõõm oli neil teenida õdesid-wendi, kes olid sõitnud kaugemalt. Need wäikesed koondused üksikuis maakonnis annawadki wõimalust teenida kohalikel usklikele teisi. Selle läbi kaswab armastus ning ühtlasi jõud.

Dr. Clarki kõne Rajariikide konwerentsi jumalagajātu-kooalekul.

Pean ütleva, et olen kui tumm kõige selle keskel. On kaks-kolm asja, mida tahaksin nimetada. Minusse on see konwerents sügawalt mõjunud. Mind on liigutanud selle konwerentsi juhatus, nii inimlik kui jumalik. Siin on olnud ligi C. E. töö juhte eri maadest ja oleme liigutatud sellest, et Jumal on walinud neid juhatajaks. Me oleme kuulnud neid kõnelewat ei omas, waid Jumala tarkuses. Ja nüüd tahaksin ma teile C. E.-lased öelda — jälgige oma juhatajaid, nii kui nemad jälgiwad Jumalat. Mind on wäga rõõmustanud ka see kirikukontsert.

Eriliselt on minusse mõjunud selle konwerentsi waimline külge. Siin on olnud nelipühiaim. Kui eile ja minewal õöl rohkesti wihma sadas, palusin, et taewased wihmad meie peale saaksid. Ja nüüd lõpuks tahaksin mõni sõna öelda oma abikaasa ja enda poolt sellest, mida oleme saanud siin tunda. Täname teid kõige selle eest, mida oleme saanud siin maitsta. Me läheme teistesse maadesse ja tagasi Ameerikasse rõõmsa südamega. Sellest konwerentsist saadan teateid kõikidesse maadesse, kus C. E. ühinguid on. Selle konwerentsi mõju ulatub igawese ajani. Olen juba nii wana mees ja wist ei tee enam reisu Atlandi üle. Minu süda tunneb suurt armastust teie wastu. Jumal õnnistagu teid!

Tuhandejärwemaal.

P. Sint.

Jäka elawamaks on wiimastel aastatel muutunud läbikäimine Soome ja Eesti wahel. Need tats sugurahwast on tunnud wägemat tarwet ühenduse järele ja jeda on hakatud wiimastel ajal teostama.

Hulk aega on seisnud Eesti usklikud eraldatud Soomest. Kõik suuremad liikumised on tulnud meile Sakja ehk Rootsi kaudu. Wähe teadid meie usklikud Soome usuelust ja soomlased Eesti omast. Nüüd aga ei wõi jeda enam öelda, et me üksteisele nii tundmatud oleksime. Wiimastel aastad on meid elawas läbikäimise üksteisega wiinud. Wendade Jofiste õnnistatud käigud Eesti ja meie poolt mõned wastukäigud on kõik selleks kaasa aidanud. Lõpuks weel wõimalus tahel Eesti wemal õppida Soome Wabakiriku misjonifoolis ja wiinne Reli-

pühil peetud rajariikide C. E.-laste konwerents Tallinnas — on meid palju üksteise lähemale aidanud.

Juba Helsingis misjonifoolis wiibides sain kutse tulla juwaks Soome ringreisule. Oli selleks omal huwi, kuna tahtsin tulumeneda lähemalt noorjootööga kohtadel ja näha tuhandejärwemaad — ja nii lubasin minna kogu juwaks. Dotamata päewakäimusega aga tuli Inglismaale sõit, mille tõttu pidin jeda aega lihendama umbes 3 nädala peale.

Olin otsustanud sõita kõige enne Wabakiriku ja C. E. liidu aastakonwerentsile, mis nagu nullu peeti Helsingis. 10. junil kandis mind „Ebba Mund“ üle lainetawa Soome lahe. Hommikul oli tõusnud tuul ja meri lainetas tublisti. Õnnelikult siiski teisele poole rannale jõudsin. Tulin

ootamata, seepärast oli sõprade üllatus suur. Olin nimelt enne jeda kirjutanud, et Londoni konwerentsi pärast wist ei saa tulla. Pärast aga muutuin otuse — ja hea see oli. Oli rõõmus jälle nägemishetk.

Zutlustajate liidu kooalek oli juba alanud. Pärast konwerents algas alles järgmisel päewal. Mind asetati konwerentsi ajaks Misjonihotelli elama.

Konwerents üldkäigus umbes sama nagu eelmisel aastalgi. Reede õhtul algas terwituskooalek, mislugust juhatas Wabakiriku esimees foolindunik Salmenjaari pidades ka terwitskõne. Terwitusi wõeti mitmelt poolt — ifegi Ameerika soomlasi oli konwerentsist oja wõtma tulnud. (Ameerikas elab umbes 300 tuhat soomlast.) Eesti poolt ütles nende ridade kirjutaja terwitusi. Lõpuks andis w. Salmenjaari diagrammide

abil ülewaate Wabamissjoni ja Wabatiriku tööst Soomes. Rõõmustaw oli, et kasvni ja edu oli olnud. Rahaline läbikäit aina

Zärgmistel päewadel oli hommikuti piiblitunnid, päewal jaadikute koosolekud ehk midagi muud ja õhtul äratuskoosolekud.

igalpool esinenud. Nelipühil Tallinnas konverentzil olijad said jeda toori näha ja kuulda.

Helsingi waade Tähetorni mäelt.

juurenenud, mis tunnistab uskonna suurest ohwimeelest. Nii näiteks mõni päew hiljem peetud koosolekud, kus selgitati missjoni

Pühapäewa hommikul oli usklikudele Kristuse surma mälestamine, misjuguine oli õnnistatud ja õhtul kontsert Tampere laulu-

Esmaspäewal algab C. E. liidu aasta-koosolek. Sealgi tuli terwitusi Eesti noorte poolt edasi anda ja jaadeti wastuterwi-

Tampere — Soome suurim wabrikute linn.

fooli tööd, kõi korjandus 5000 Smf., umbes 50.000 Smf., kuna koosolijaid tahtedatki ei olnud.

foori poolt w. Attila juhatusel. Tampere laulufoor on Soome paremaid laulufooridest, hästi väljajarjutatud ja suure eduga

tus Eestiisse, mida siin edasi annan. Liidu juhataja w. Celi Jokinen esitab ülewaate möödnunud aasta tegewusest. C. E.-lasi on

nüüd Soomes rohkem kui kunagi enne. Arkamiste läbi on uusi ühinguid juurde tulnud ja endised kasvunud. Ametlikus koosolekus walitakse kolmandaks reijusekre-täriks W. Rantanen.

Mitmesuguseid koosolekuid peeti veel samal kui ka järgneval päeval, millest rümpimisel pole võimalust lähemalt kirjutada. Jõudis lõppt koosolek, kus veel kõnelesid wend Waismaa, end. India misjonär, E. Jokinen j. t. Helsingi wabafoguduse poolt tänas kõiki konverentii wõõraid fog. wanem w. Emil Saraoja, kõrgema tehnika-kooli lektor. Viigutaw filmapilt, kui lauldi veel wiimast laulu, milles oli ehitatud küsimus: kas me saame kord veel kokku tulla? Kõik koosolejad wõtsid laulu ajal üksteise käest kinni kui tunnistuseks, et me üks rahwas oleme.

Wahapeal oli ka minu reijutawa kindlats

mida praegu wanglana tarwitatakse. Lin-nas on palju parte.

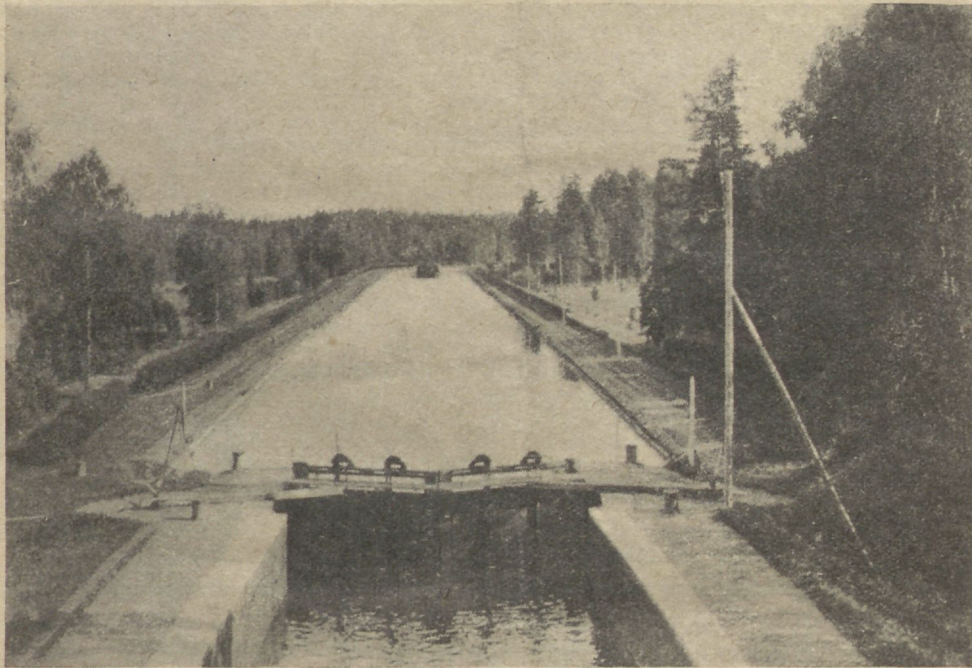
Dhtul oli koosolek palwelas. Seekord kõnelesin tõlgi kaudu, kelleks oli w. Waronen, andes kõnes lühidat ülewaadet Ees-tist. Laulsiime kaheteisi ka mõned eestikeel-sed laulud.

Siis tuli järgmisel päeval sõit Tam-pere se. Jaama wastu oli tulnud w. Attila, kes autol oma poole wiis. Tampere on suur wabrikute ja tehaste linn — Soo-memaa Manchester, kuid sellest hoolimata väga puhas, Aitub ilusjas maastikus Pih-hajärwe ja Nafijärwe wahel. Waatetor-nilt, kuhu w. Attilaga samal päeval läk-sime, awanes suurepärane waade linnale ja ümbrusse. Järweid on täis wäikeisi saari, kuhu on ehitatud suwilaid. Waba-dusjõja ajal oli siin koledam lahing pu-naste ja walgete wahel, kus Tampere pu-

Tampereist Nafijärwe kaldal — ilusal kohal. Käifime jaunas. Üldse on Soomes jauna tarwitamine väga moes, mitmes kohas käi-akse jaunas 3 korda nädalas — enne wana-s-ti aga iga dhtu. Jgalpool walitseb puhtus.

Pühapäewadhtuseks koosolekuts jõndime jälle laewaga tagasi. Seegi koosolek oli õnnistatud. Pärast koosolekut olid noored teelana katnud ja laulsid terwituseks eesti keeles „Wõtkem Jumalale laulda“. Ar-mas oli koos wiibida, mis tuletas Narwa „Petaaniat“ meelde.

Tampereist läktime esmaspäewal Jy-wäskylä se — Rest Soome pealinn, kus peetakse tihti juuwiseid C. E. konwe-rentie ja kus ka wend E. Jokinen elab. Linn aitub ilusa järwe kaldal. Teisipäewa dhtul läktime pärast koosolekut Soome panga juhataja w. Jagerlundi mootorwenel järwele sõitma. Järwelt awanes suurepa-

Saima kanal.

määratud — pidu Rest Soome „juhladele“ sõitma. Sarnaseid juwekonverentse peetakse Soomes väga tihti. Wea iga pühapäew on kujaqil „juhla“. Restnädalal algasti sõit Riikijärwele, alewisje, mis raudenteejaama ümber on kasvunud. Helsingist põhja poolt kaasa sõitis w. A. Waronen, minu kooliwend misjonikoolis, kes mitu korda ka Eestis on käinud. Pidaime feltjis koosoleku misjonimajas — oli südamlik ja õnnistatud. Terwituseks Eestis noorile andsid nad salmi — „Island on meie suuri asju teinud, seepärast oleme rõõmsad.“

Õdd Riikimäel mööda saates sõitsime järgmisel hommikul H ä m e e n l i n n a, Häme maatonna pealinn, kus w. Peipmann omal ajal on sõjawäeteenistuses olnud. Sõidul kohtasin mõnda wenda. Et aega oli, läktime warsti linna waatlema. Jõe kaldal ajub kuulus Birger Jaarli lojs,

nastelt ära wõeti. Tuhandeid sai sel pu-hul surma.

Dhtu jõudes läktime veel Johannele kirikut waatama, Põhja maade ilusam kirik. Seest ilustatud künstnik Endeli omapäraste maalidega, milledest altarimaal kujutab „hurnute ülestõusmist“. Kogu kiriku stiil on omapärane ja mõjuw. Siis ruttasime koosolekule. Kõnelesime w. Attilaga — pi-din seekord soome keeles seda tegema. Oli õnnistatud. Tampere wabafogudus on juu-rin Soomes, samuti oli noorte C. E. ühing enne juurin (250 liiget), kuna nüüd wiimasel talwel Helsingi ette on jõudnud. Pärast tundi käifime waatamas koske ja olime C. E. ühingu juhi w. Klemola pool, kus sain veel pikemalt kuulda Soome sisesõja kolemaid jündmüsteft ja enamlaste hirmutöödest, millest Jumal siiski omalmeid oli warjanud.

Järgmisel päewal s. o. laupäewa dhtul sõitsime w. Attila juwemajja, umbes 35 km

rane maade linnale. Rahjuts läks aga moo-tor rikki.

Restnädalal asusime misjoniautosse, mis-suguse on Ameerika C. E. lajed Jokistele kinkinud, ja algas sõit Wiitasaare juhladele, umbes 125 km Jywäskyläst põhja poole. Meid oli sõitmas 5 wenda: E. ja W. Jokinen, W. Rantanen, R. Mäkelä-nen ja mina. Õnneks wõi õnnetuseks juh-tub olema aga sadume ilm. Mäest üles ja alla tormab auto, läbi metsade edasi. Paremäl ja pahemäl pool meist paistawad järweid ja mäed. Raks torba wiitakse meid ja autot parwega üle wee. Maastikud on taunid. Kord läheme kuhugi tallu sisse ja tellime omale kohwi.

Dhtul kl. 5 paiku oleme Wiitasaarel. Sa-mal dhtul on koosolek Noorsooühingute majas. Ülikiffe on üle kiheltonna kokku rutanud, mõned 80 km kauguselt. Koo-solekul walitseb palwedõhkkond. On kerge

kõnelda. Samal õhtul kuulutavad kolm wenda Kristuse ewangeeliumi. Jätsand on ligi. Koosoleku järele lähme waatetorni. Awaneb ütle mata kaunis waade ümbruse. Jägalpool järvi õhtuehal hõõguwa waikse pinnaga, milles saarte siluetid paistawad. See on Soome kaunimad paikadest. Dö on walge. Mõni sada kilomeetrit põhja poole ei lähegi päite looja.

Pühapäewal on koosolekud hommiku õhtuni, arwu poolest 5, wiimane neist lei wamurdmis koosolek. Täna wale on fogu nud palju noori, kes ei mõtlegi tulla koos olekule. — Neile pida sime täna wal lae wa rannas koosoleku. Laul sime paar eestikeel set laulu ja kõneles w. G. Jokinen. Kõit olid wangi wõetud jumalajõnast. See oli siis kuues koosolek. Eestipalweid soowivad paljud; kaks noort tütarlast leiawad pääs mife ja lei wamurdmis koosolekut jaawad Püha Waimu ristimise ning wõõrad keeled.

Reedel on hommikul „kastejuhla“ ja õhtul weel koosolek palwelas. Laupäewal jätkame teefonda läbi kauni järwerikta maas tifu umbes 100 km idapool ajuwasse Ka r t u l a s j e, kus oli korraldatud S. Wa b a f i r i f u juwejuhla. Kartulas ajuw noor wabafogudus on moodustatud wabafiri fuisse üle tulnud luteri kiriku fogudusest. Õjawõtjaid on saabunud üle fogu Soome. Kõnelejaid paerikümne ümber. Koosoleku ruumiks on noorsooühingu maja, mida tarwitatakse ka kirikuna endise ärapälemud kiriku ajemel. Konverents algab laupäewa õhtul ja kestab teispäewa lõunani. Suu remalt jaolt peeti koosolekuid wäljas mä n d e a l l, kus selleks pinke oli asetatud. Pü hapäewal on koosolekul ojawõtjaid 2000 üm ber. Enamasti muutusid koosolekud ära tus koosolekuis, mis olid oludest ka tingi tud ning tagajärgi andsid. Siin ümbr i s e s lawolaste keskel on õnnistusega töö tanud üle 100 a. tagasi Paawo Nuotla lainen, „ärta misliitumise“ üla. Ka pagana ja sisesõjani koosolekuid peeti.

Tuli lahkimishetk. Wennad Jokiseb, Rantanen ja Mäkeläinen sõitsid tagasi Jy

wäskyläse, kuna mina kuopiolastega autos Kuopiosse sõitsin. Kogu reis autol Jyväskyläst Kuopioni oli umbes 300 km. Weel mägisemaks kui senini, muutus maas tiit Kuopio lähedal. Linn ajub wäga tenas kohas. Baijo waatetornist awaneb ütle mata tore waade ümbrusele: järwed täis wähemaid ja suuremaid saari. Seameelega, kui see wõimalik oleks olnud, oleks tahtnud mõned neist järwedest ja saartest ligi tuua Eestisse.

Neljapäewa-hommikune rong wiis mind kaunist Kuopioist ja sealset armjaist usklik tudest ära Mikke li linna. Kohtasin siin oma talwijeid kooliwendi ja w. Honkasti. Õhtuks oli korraldatud misjonimajas koos olek, kus pidin pidama selgitawa kõne Eesti üle. Pärast koosolekut sõidutati mind au tos Porroksalmele, umbes 8 km linnast, kus oli wanasti merine wõitlus Wene ja Soome wägede wahel, kus soome-rootji wäed wõitsid. Müüd on siina mälestus jammas püstitatud. Jättes kallid Mikke li sõbrad, sõitsin järgmisel päewal Soome lahe rannal ajuwasse Wiipuris se. Mõ n e d jaamawahed sain sõita Soome presi dendiga jama s kiirrongis. Jaamades peeti presideendi auks paraade. Juba jama l õhtul warsti pärast kohalejõudmist on koos olek. Rahwast juwije aja kohta oli koos olekule ilmunud rohkesti. Oli wäga armas koos wiibida jumalajõna ääres. Ka „Noorte Klubi“ oli hea minet; rahwas ostis huwiga. Kitarrifoor laulis ja mängis muusikas ka eesti keeles „Jeesu risti külge ma“.

Laupäewal käisin wendadega seltsis linna waatamas. Mõndagi wanaaegset mäles tust on Wiipuris: wana kindlus torniga, kust awaneb wäljawaade linnale ja lahele, piiskep Agrifola kirik j. n. e. Pärast lõu nane aeg tulus Saima kanalil waatamisets. Tuli sõita laewaga, mis wiinise wõimalu s e n i oli inimesi täis, mõdda kaunist ka n a l i t ü l e s. Sain oma filmadega näha, kui das kofest laew üles sõitis weewarawate abil. Huwitaw see oli. Selle kanali kaudu on wõimalus laewa ühendust pidada Soome

lahest sise maa wetega kuni Põhja-Soomeni.

Oli igatfus ka Jmatra koste waatama min na, kuid kahjuks jäi see seeford nägemata. Omnibusel jõud sime õhtuks tagasi linna. Pühapäew on mitmed koosolekud. Kl. 1/2 10 „kastejuhla“ ja kl. 11 wabadõhu koosolek kuuldas parun Nikolay päralt olewas Mon repos pargis. Juhaim park, milist ku n a g i olen näinud. Koosolek oli õnnista tud, ojawõtmaks oli ka eestlasi-merimehi ja muud. Pärast koosolekut weetsime aega pargi waatlemisega. Parnipreilide loal käijime ka „Surnute saarel“ — Nikolay ju guwõfabe matu spaigas. Ümbrissetud weest pääleb siina talju saarele edasi-tagasi lii tuwa parwega. Jmelik pühalik tunne ajub hinge saarele astudes. Wastu järwe jär jud kiwijeinad. Ülewal talju otjas walge kiwist hauakabel, kust tornist awaneb jälle gi suurepärane waade ümbrusele. Siin ja a r e l puhkab ka wiimne ja wõib olla ka täht s a i m Nikolay ju guwõfajst mees Paul Niko lay † 1919, kirjlikku üldõpi lastid juht Soomes, kellest kaunimad mälestused jää nud rahwasse. Täie õigusega seisab ta kaljusle raiutud haul pealkiri — „Kristus on mu elu ja surm mu kaju“. Weetes waikse filmapilgu ühispalwes Surnute saarel lahtume siit.

Õhtul on taas koosolek palwelas. Ju mala wain annab emast oma ligiolekus tunda, õnnistawana ja päästwana. Jgat se j a i d hingi tuleb eestipalwele. Sõdamlitus kooswiibimises olles on talju lahtuda. Kuid peab! Antakse kaaja sõdamlitumad terwitused Eesti usklikete üle lahe wiimi j e k s — Heebr. 10: 39; 13: 20—21. Jää w a d o o t a m a, et meilt Eestist tulewal suwel Wiipuris ärapeetawale aastakonverentsile külastij tuleb.

Järgmisel päewal aga kannab mind kiir rong Helsingi poole. Noored on tulnud weel jaama saatma. Jõuan õhtuks Hel s i n g i s e — puhtan siin ööd ja kell 10 hom mi kul olen juba „Ebba Mund“il“, mis mind kallimate reijumälestustega kodumaa le kannab.

Reis Aserisse.

Jõudis hommik ... Arkan ... Kiirustan, et mitte rongilt maha jää da, — pea olen jaamas, — ning algas reis 7 noorega Aserisse. Paari tunnilise sõidu järele oli me Gondas, kuhu meile „dresiin“ wastu oli tul nud, mis meid 13 km pidi edasi wiima meie eesmärgile — Aserisse.

Suhjedes täie kiiru sega wurab wäike „dres i i n“, kus neli meest täie jõuga wända juures töö tawad, läbi lillerikta tee ja haljendawa metia edasi. Pea fertiwad Aseri tse mendiwabriku korstnad enda musta suitupilwe dega nähtawale — ja warsti ühtlasi ka alew.

Õit Aserisse.

„Dresiin“ seisatub, — oleme kohal. Wastu on tulnud meile kohalik kō s t e r Reimer, kes meid oma poole wiib, kus hoolsad perenaised juba laua on tatnud.

Poduje poolest on Aseri wäga tenna. Lilli ja pōstlaid wõib ja iga tööliste atna all aiaist lei da. Meri oma sisetawa pinnaga on umbes pool kilomeetrit eemal.

Hommikune koosolek peeti kohalikus kirikus, mille wabriku walitsus oma töölistele lahtesti oli illes ehitamud endise koolimaja ruumides. Snyl ga rahwast noori ja wa mi, oli kofku tulnud, nii et kōik sise ei mahtunud.

Kõnelejad kats wenda ja õde; teem oli pöörmisest. Wahepeal kõlajid noorte laulud, soolo ja deklamatsioonid. Öhtupoolne koosolek oli jamaš ruumis; sellest hoolimata, et rohuaias pidu peeti, oli siiski rahwast hulgaliselt kokku tulnud. Leidus siin mõndagi igatlejat hinge ja rõõm oli neid waadata, sest neil oli igatšus kitiast teed kaita ja Dünnistegijat palawalt armastada. Lõpuks räägiti veel lastele, kes järejilmil kuulajid.

Kõik lõpeb. Ka seegi oodatud päew lõppes ja ruttajine „drejiniile.“ Veel wiimased südamlifud käepigistused ja lahume sõpradest. Kõlawa laulu all liigub „drejini“ ja maha jääb Meri kallite sõpradega. Pea olime jaamas, kus meid rong kodulinna tõi.

Plus on töö, mida tehakse Kristusele! — Kuid ilusam veel, kui tehakse seda tõijie truudusega. Djanõtja.

Pühendus ühe uskliku ema surma puhul.

Walgeid roose, pühalik-puhta, ärasalgawa armastuse sümbolina ta puusärgile panna, ei olnud mul wõimalik, — ja ma soowiksin, mis mu sise-
mas hõõgub ja lõkendab, öelda, mahedaisse sõ-
nusse sõlmida, et see sarnaneks walgeile roosidele,
mida waiksele hauakünkale puistaksin. Ainult need
majesteetlikud walged lilled omas neitsilikus puh-
tuses on wäärt hauda kaunistama, mis kõike arm-
mastust mahutaks, mis ühe ema südames waka-
tanud.

Ja walge waibana küliksin walgeid lilli ta
hauakünkale, millele
langeks taewakaste,
mille piisad kui pisa-
rad heleneksid, kui
lahkunud ema praegu-
nutetud pisarad, mille
ta walanud kõige leina
ja walu pärast, mille ta
omile lastele walmista-
nud, kui ta neilt lah-
kus, kui ta pidi ära
minema nende juurest,
kes teda armastasid,
kellele ta veel oma
armastuse küllust ei ol-
nud ammutanud, kes
waestena, mahajäetui-
na, süda täis walulewat
hala, leinama jäid.

Pisarad, et ta neid
enam ei wõinud armas-
tada, et ta neile walu
pidi walmistama, kuna
ta ometi neid tahtis
õnnistada.

Helenew kaste wal-
geil lillil, millised saladused ei peitu selles!

Ühe ema pisarad . . .

Ema . . . Millist imelikku, rääkimatut, kunagi
ja mitte kellestki wäljamõeldud täiust ei sisalda
see sõna! Elumõistatuse salapärasus peitub temas.
Kes jõuaks seda ära arwata! Kes wõiks seda ai-
mata ja selle rikkuse täiusest aru saada. Ema . . .
Lauljad ja luuletajad on temale kiitust laulnud,
kunstnikud tema armastust wärwes ülistanud; —
marmorisse on põitel ta pilti igastada tahtnud.
Mitte keegi, kõigi aegade, ka jauneimaist ja pa-
rimaist inimesist ei ole armastuse ülemlaulu kõi-
gis ta wariatsioone wälja laulnud, mille helid
wirwendusina me sisimat paneksid lainetama. Keegi
ei ole armastuse mõistatust jõudnud ära arwata,

mis tasuta ja tänuta peab armastama ja ärasal-
gawas teenistuses oma elu ohwriks toob, sest et
ta teisiti ei wõi, sest et emade püha ja jauni
hüüdsõna järel ühele sisemisele käsule alistatuna
peab talitama: armastada ja oma elu jätta. Wana
seaduse nägija wastu ütleb Jumal: Kuidas keegi
oma ema troostib, nii tahan oma rahwast troos-
tida . . .

Kui ema . . . millised arwamatud, mõõtmatud,
Jumala kingitud armastussügewused . . . — Need
on armastuse pühad leegid, mis hõõguwad ja põ-
lewad, mida suurwesi
ei wõi kustutada ega
jõed uputada.

Kus armastus lehwimas.

*Kus armastus lehwimas, sinna ma sõuan,
Kurjast ilmast läbi kord jõuan,
Ma pimeduswaldadest walgusel' ruttan;
Sest ihkan hommikust koidukuma.*

*Kus armastus lehwimas, walgus ehtimas
Seal koidu kuldseid kiiri ma näen,
Seal päikese tõusul nii ilusal selgel
Armastus lehwib kuldtsel helgil.*

*Kus armastus lehwimas, kurjus ei mahu,
Kadedus, wiha kõik sealt kadund.
Armastusel lähemal lähemal ihkan,
Kurjust, kadedust minagi wihkan.*

*Ma waatan särawat tähtede ilma ja
Tunnen armastawaid Isa silmi; —
Kus armastus lehwimas, sinna ma sõuan,
Isa südame juurde jõuan . . .*

Rosine Kiwer.

Kui muutlik ei ole
inimsüda, kui kõikuwad
ja wankuwad ta tund-
mised; — kui heitlik
ei ole see, mida me
armastuseks nimetame.

Täna armastatud,
homme ununenud. Unu-
nenud on rõõm, unu-
nenud on walu, unune-
nud on armastuse õnne-
likkus.

Aga ema, tõsine
ema, millal oleks ta ar-
mastanud ja jälle unus-
tanud. Kui palju, kui
sageli ei ole wannu-
tatud, lubatud, püha-
likult tõotatud armas-
tada, truudust pidada,
mida murti, mida ei
mikskiks pandi; ununes.
Aga ema, kunas on ta

lubanud armastada tahta ning truudust pidada?
Kes wõiks mulle jutustada emast, et ta kunagi
oleks oma lapse maha jätnud. Kõik ja kõik on
ta maha jätnud, teda unustanud, põlgusega talle
selja pöörnud, hoolimatult tast möödnud, — aga
tema? Tema armastus ei sure. Ta jahtuks ainult
siis, kui süda, milles armastus hõõgus, suri. Aga
süda, milles püha armastus lõkendab, ei wõi surra,
sest mis Jumalast sündinud, ei sure. See wältaks,
elaks pärast surma, teinepool hauda, see ei lõpeks,
ei kustuks kunagi.

Mida wõiksin ma veel öelda, missuguste sõ-
nadega armastust, kuidas ta on, kiita, tema suurust
ja iludust ülistada.

Mida tahaksin öelda, lasub rääkimatuna mu

südamel, muutub õhkamiseks, mida inimesed ei mõistaks

Ma põlwitaksin ta waiksel haul, kes nii palju armastanud ja kannatanud ja tänaksin teda, soowiksin talle tänu järele, mis mu tuksuwas südames pakitseb, armastuse eest, millega ta seda õudset ja sünget ilma rikastanud ja soendanud. Tänaksin teda armastuse rohkuse eest, mille ta kauni seemnena oma laste südamesse külinud. Ta haul kumardaksin end Jumala ees ja paluksin teda lugematus rääkimatus ohkes tänuohwrina wastu wõtta, suwatseda armastuse eest, ammutamata armastuse rohkuse eest, mille ta ühe ema südamesse pannud.

Paluksin teda seda armastust edasi elada lasta, uuendatud jõul ja iluduses ta laste südames tärkata lasta, mida nad edasi annaksid, millega nad armastaksid ja kõike, mis külm ja õnnetu, soendaksid ja õnnestaksid

Ja ta haa peale waadates hüüaksin kõigi wastu, kel weel ema on, kes neid weel armastab, kes nende pärast nutab, et ka teda austaksid, teda hindaksid kõrgema warandusena, kallimana, aulise mana, wäärtuslikumana, mis on meil kunagi maa peal — ja ainult üks kord — wõime omada . . .

Ma hüüaksin: armastage, kuni weel wõite armastada. Th. M. Eestistanud D. H. Matson.

Rahu.

Tuul ulub akna taga, tumedad pilwed lendawad kõrgel taewa all ja katawad kahwatunud kuud — paksud mustad pilwed. Tuul ulub ja mühiseb — ka minu rinnas ei ole waikne, ei ole rahu, sest nii mustad pilwed lendawad tuule aetuna kiirelt, kiirelt — kahtluste kari kui kohutawad tondid ilmuwad pimeduses, sest et ei ole kuud, mis kui hõbedaga külwaks maa — sest nii mustad pilwed lendawad kiirelt . . . Miks on see elu ilusam ja wäärtuslikum nii raske? Tahaksin elada ükskõikselt elus, tühjendada rõõmude karika, joowastuses uppuda elu wängemaisse woogudesse, — sest tuul ulub nii waljusti akna taga . . . Aga sellest kostab mulle kui imelik muusika, täis igatsust, lauldud sõnad: „Tee mind ka õndsaks, oh Jeesus!“ . . . Oh, ma tahan ju elada ükskõikselt, miks piinad sa mu süda mind, mu meeled, unustage need sõnad, unustage täis arusaamatut õrna igatsust lauldud sõnad: „Tee mind ka õndsaks, oh Jeesus!“ Miks piinad sa mind, mu süda, jää wait, sest see on ju ükskõik. Jää rahule, süda — sa pead rahule jääma, sest ma tahan weel keerlewal elumerel laksuda wastu tühja kallast, ma tahan weel imeda, mis on nii mäendaw ja purustaw, et kõduneks, et kaoksin kesk pilkast ööd, et waoksin rusudeks sügisel, ma ilusasti ehitud hoone . . . „Tee mind ka õndsaks, oh Jeesus!“ . . . Jää rahule süda, miks seisab see su meeles ikka, oh miks kõlab see piinaw muusika, miks tüütab ta mind . . . Jälle kõlawad helid, nii kutsuwalt nii wangistawalt, täis palwesõnu nii imelikke kui lapsenutt, nii hale: „Jeesus, Jeesus, sind nüüd palun ma, kui sa teistel' armu annad, anna mulle ka!“ . . .

Tuul ikkagi hirmsasti ulub, tuisk on wäljas — kõle külm tuul. Ka mu hinges keeb, rahutult

õõtsub, tormab ta — sest süda siiski rahule ei jää maailma lõbus, ei jää rahule ta uimastawas wingus, sest et tuul nii hirmsasti ulub ja paksud pilwed kiirelt lendawad. Ikkagi kostab kõrwus õnnesalaul: „Tee mind ka õndsaks, oh Jeesus!“ Midagi rasket rõhub rinnas ja süda ei jää rahule — siiski tahaksin üürikeses elus midagi suurt ja wäärtuslikku teha, et jääks süda rahule, et jääks pealekaebaja tukkuma; walus, walus on hingel — oh see rahu! Kes õpetaks elama elu, millel oleks igawene wäärtus! Kes on see? . . . „Tee mind ka õndsaks, oh Jeesus!“ Oh, et see tuul nii ei uluks — millal waikiks küll tuul? Nüüd olen küllalt ju kuulnud ta külma wingumist akna taga — waiki kord, tuul, sest mu süda tahab rahu! Aga tuul ei jää wait, ei jää seisma rutusti jooksjad pilwed — ei kustu ka mu meelest sõnad ega muusika täis wärisewat igatsust — ei jää rahule süda, sest et tuul nii ulub. Ärawõitmatu tuul ulub, puhub sinna, kuhu ta tahab, paneb hinge helisema nii kurwalt, ajab südame rahutult keema ja toob minu meelde ammulauldud wiisi ja sõnad. Kuulata kord tormi, kuulata, kuis tuul nii ulub. Kuulata. Jää seisma kord, kuulata kuis hinges heliseb nii igatsewalt, laul, muusika nii meelitaw ja kutsuw . . . „Tee mind ka õndsaks, on Jeesus!“ . . . Täna pean ma otsustama, kas jäädawalt surmama oma hinges nutwa lapse, kas jäädawalt kustutama oma hinge igatsuse nii õrna, elu järele — wõi wastu wõtma Jeesuse, kes wõib õndsaks teha, kes wõib armu anda.

Täna pean ma otsustama, sest et ei jõua ma enam oma südame, oma hinge igatsust waigistada

. . . „Tee mind ka õndsaks, oh Jeesus!“ . . .

J. W.

Georg Steinberger.

Nimetel J o h. S a r o w.

1. Noorpõlwe aastad ja ümberpöörmine.

„Sul on pisut rammu, ja sa oled mu sõna pidanud ja ep ole mu nime ära salanud,“ (Jlm. 3 : 8) ütleb Jssand oma saatetirjas Witabelwia fogudusele.

Need sõnad passiwad ka wäga hästi wenna Georg Steinbergeri kohta, kelle lihtfai elu Jssand imewiisil õnnistas. Lühike — aga õnnistusrikas oli ta maapealne elu. Talle järele käimises ja jügawaima pühitsuse tagandumises.

Ta jündis Saksamaal Baieris, kõrvalises külas nimega Krautheim, 3. detsembril 1865. Ta kasvas üles suures waesuses ja pidi warakult tunda saama, mis nälg on. Et pala leiba saada, pidi ta juba wäikeste poisina ümbruses elutewate talunikkude juures rasket tööd tegema. Aga taewane Jsa ise hoolitses tema eest ja hakkas teda warakult oma poole tõmbama.

Ühel päewal juhtus ta misjonitööst paganate seas kuulma. Ta waimustus sest nõnda, et muud midagi enam ei soowinud, kui misjonäriks saada ja paganale ewangeeliumi kuulutada. Aga see palawus jahtus. Arksa waimuga poisil ei olnud kedagi, kes talle õiget teed oleks Jumala juurde juhatanud. Kõik tema ümbrus magas surmaund. Selle asemel nägi ja kuulis ta mõnda, mida laps ei peaks nägema ja kuulma. Kui koolipõlmeaastad mööda olid, õppis ta kingepaks. Ehk ta küll inimeste seas elas, kes Jumalata pattudes elasid, ja millestki paremast ei teadnud, tõusis ta südamest küsima Jumala järele, keda ta otsis, aga ei leidnud. Kord juhtus ta Schweitzi Zürichi linnas olema. Linnatänawail jalutades ei olnud tal lusti linna toredusi waadelda, waid ta südames liikus sõna: „Maailm läheb hukka ja tema himu, aga kes Jumala tahtmise järele teeb, jääb igawesti (1. Joh. 2 : 17). Nõnda käis ta mõnda aega rahutult ümber, kuni wiimaks rahu oma hingele leidis Talle were läbi. Ta ise jutustab omist tolleaegseist läbielamuseist nõnda:

„Minu elu wäärtus ja tähtsus algab sest ajast, kui Jsa mind Poja juurde tõmbama hakkas. Enne seda oli mu elu waene, siuta ja tähtsusetu, nagu iial wõib olla. Tugewaimat Jsa tõmbamist (Joh. 6 : 44) tundsin ma 9. ja 17. eluaastail. Ma oleksin siis walmis olnud kõik Jumalale ohwerdama ja ka surema Tema eest, kui seda tarwis oleks olnud. Aga ma ei teadnud kõige selle juures, mis see oli ehk tähendas. Et mul juhatus ümberpöörmisele puudus, jäi see liikumine mu südames seisma ja ma ei tulnud uuestisünnile, ehk küll Jumala sõna mu südamesse oli langenud, mis mind waimust oleks wõinud sünnitada. Kuini 22. eluaastani ei olnud see õnn mulle ofaks saanud, et üht ümberpöörnud palujat inimest oleksin wõinud tundma õppida. Ei oma kodus ega ka majades, kus juhtusin käima, ei ole ma kodust jumalateenistust näinud ega südamlikku palwet Jumala poole kuulnud. Jutlust panin ma kirikus suure hoolega tähele, aga see ei olnud küllalt lihtne, et ma selle läbi wastuse oleksin saanud neile küsimustele, mis mu südames olid. Ja ometi oli mul suur nälg Jumala järele.

Kui 22. eluaastas kolmat korda taewase Jsa tõmbamist tundsin, oli mul iseäranis kange igatsus Jumala järele, kui kunagi enne.

Ma elasin tol ajal kufagil kõrtsis. Aga iiales ei läinud ma kõrtsituppa, ei mitte küll seepärast, et kõrtsi oleksin wihanud, ehk seda teadnud, mis täna tean, misjugu ne hukatare paik see paljudele on, ei, mul oli janu Jumala järele ja ma otsisin midagi paremat. Et seda janu kustutada, otsisin endale kaewud. Ühe nimi neist oli käst ja teise nimi halastus.

Et mulle ikka see sõna meelde tuli: „Znimene peab aru andma igast tühjast sõnast, mis ta rääkinud,“ otustasin ma seda ainult rääkida, mis just hädasti tarwis läheb. Ja et ma selle läbi fugugi õnnelikumaks

ei saanud, waid mu seisukord ikka wiletsamaks muutus, proowisin teise kaewu wett, mis wiha wee magusaks pidi tegema. Selle kaewu nimi oli halastus. Ma käisin nüüd sõna järele: „Kes halastab, selle peale halastakse.“ Beaaegu kõik raha, mis ma teenisin, andsin ma kellelegi lesknaisele, kes seitsme lapsega suures puuduses elas. Aga rahu ma ei leidnud!

Kui ma pühapäewal palju olin teinud, mis hea arwastin olemat, tundsin ma harilikult esmaspäewal ja teisipäewal rahu, aga lesknädalal juba andis endine tühjus end jälle tunda. Ma katsusin veel rohkem teha. Et ka teised minu agarust nägid, määrati mulle linna-misjonitöös abilise koht. Ma terwitasin seda tööd rõõmuga ja lootsin nüüd tee leidnud olemat, mis rahule ja õndsusele wiib. Sest peale üheksandat eluaastat ei ole mul hirnu põrgu ega hukatare eest olnud. Mis mind Jumalat otsima ja õnnistuse järele igatsema sundis, oli rõhuv teadmus, et Jumalast eemal olen. Ma tundsin enese nagu tühja riista olemat, mis katkeda ähwardab, kui teda ei täideta.

Seal heitis Jumal mu peale armu! Misjoni abilisea ümber käies, juhtusin kellegi ümberpöörnud uskliku emakese majja tulema, kelle mees hiljuti õndsasti oli koju läinud. Ta märkas pea, et mul agarusest hoolimata linna-misjonitöös, usuelu esimene samm oli astumata. Ta kõneles minuga uuestisünnist, mida ma heameelega pealt kuulasin, aga millest ma aru ei saanud. Ühel päewal jutustas ta mulle oma mehe surma, mis ka minu esimesele läbielamusele õndsusteel põhjuseks sai. Ta jututas muu seas järgmiselt: „Wiis minutit enne mu õndsuse mehe kojuminekut küsisin ma ta jakest talle kõrwa sohistades: „Kas sa oled nüüd julge papa?“ Waewalt olin ma seda öelnud, tõusis haige weel kord woodis istukile, tõstis oma käed ja filmad üles taewa poole ja ütles särawail silmil:

Ma olen wõimust saanud

Siin häda walu sees;

Mind Talle weri päästnud,

Mis ikka imet teeb.

Siis wajus ta tagasi ja oligi siit ilmast läinud. See surija tunnistus tungis mul luust ja üdist läbi. Ikka helises mu kõrwas: „Talle weri, mis ikka imet teeb. Ma olin palju raskeid tunde läbi elanud, aga Talle weri?! See weri, mis ikka imet teeb ka raske-mail tundidel, oli mulle tundmata. Mu olgu Tallele (Jes. 53 : 7; Joh. 1 : 29, 36; Jlm. 5 : 12), täna tunnen ma seda. Ja ma ei imesta fugugi selle üle, et Tall ja Tema weri minu elu ja töö pealkirjaks on saanud. Nüüd kõnele weel midagi oma esimesest palwekuulmisest:

Minu esimesele palwekuulmisele ei ole üffi terve ahel õnnistatud läbielamusi liitunud, waid selle läbi jõudsin ma kindlale punktile otsimises ja ihaldamises ofaduse järele Jumalaga. Mind waldas selge teadmus: Jumal on olemas! Jumal kuuleb palweid! Ta kuuleb ka sind! Ma ei olnud ju seni mingit palwekuulmist läbi elanud. Ma palusin küll raskeil tundidel palweraamatust, aga need palwed ei olnud ju niisugused, et nende peale otsekohest wastust oleksin wõinud oodata. Sel ajal kui ma halastustööga Jumala halastust omale tahtsin teenida, juhtusin ma lendlehekeste laialilaotamisel ühe waeje lese majja tulema, kellel seits

alaealist last oli. Nad kannatajaid nalga ja üüriwaha oli ka wõlgu. Ja et tal mingit wäljawaadet wõla äramaksmise suhtes ei olnud, teatas talle majaperemees ähwardawalt, et ta lähemal ajal pidawat majast wälja kolima. Linnawalitsus käsutas jälle omalt poolt teda ühes lastega ta kodupaika Odenwaldi minema. Kui ma seda wiletsust nägin, ei wõinud ma sellest enam lahti saada.

Olin ma ju ise lapsepõlwees waesust tundma pidanud ja puudusega wõidelnud. Ikka tuli mulle see salm meelde: „Puhas ja laitmata teenistus Jumala ja Isa ees on see: waeslaste ja lehknaiste järele kuulama nende wiletsuses ja iseennast wõeta maailmast pidama.“ (Jak. 1:27). Peale selle lugesin ma weel orbude isa Georg Mülleri elulugu, kelle usuelu mulle ka hiljemal aegadel usuelu põhjaks on olnud. Ma otustasin siis naise üüriwõla ära maksta. Ja et enam uut wõlga ei sigineks, tegin seda iga kuu, terve aasta otsa. Wiimaks sai see naine seda teada, kelle juures ma korteris olin. Kord ütles ta mulle lõunalaual: „Teie olete rumalaim inimene, kui iial wõib olla. Terve päewa töötate hommiku kella 7 kuni õhtu kella 8-ni, ühte klaasi õlutki ei joo Teie ja peate oma waewaga teenitud palgaga niifuguseid inimesi ülal. Hoidke ometi raha kokku, Teie saate ju ka kord wanaks; ehk kui juhtute haigeks jääma, mida siis peale hakkate? Nii rumal kui Teie, ei ole keegi.“ Mis ma talle wastasin, ei mäleta enam, aga mul on sellega palju tegemist olnud. Ehk ma küll raha küljes ei kõlkunud, näis ometi minu meelest naine mõistlik ja mina rumal olewat. Wiimaks pika wõitluse järele selgus mulle, et ma asja Jumala otsustada pean andma, kes, nagu ma arwasin, mind seda tegema oli sundinud. Et ma igal õhtul wabrikus üle aja tööd tegin ja peaaegu üksinda suures ruumis wiibisin, pugesin ma laualasu taha ja palusin seal: „Armas Jumal, kui Sa tahad, et ma lesenaise üüri edasi pean maksuma, siis anna mulle niipalju raha, kui ühe kuu üüriks tarwis läheb, et ma ära wõiksin tunda, kas weel edaspidi tema eest muretsema pean!“ Järgmisel hommikul palusin sedasama palwet. Ja waata, samal päewal pärast lõunat tuli keegi sõber Noormeeeste Ühinguist minu juurde ja ütles: „Ma olen

kuulnud, et ja lese N-le abi annad. Ma annan ka midagi ta heaks! Ma olen väga üllatatud, sest nii ruttu ei olnud ma palwekuulmist oodanud. Järgmise päewa õhtul olin kufagil piiblitunnis ja selle lõpul tuli keegi daam minu juurde ja ütles: „Siin on Teile midagi waeste jaoks!“ Ma olin weel enam üllatatud. Ja kui ma raha järele waatasin, oli seda just nii palju, kui eelmise päewa lõuna ajal antud summaist puudu oli jäänud kuüüri maksmiseks. Jumal oli nii ustawalt palwet kuulnud, et penni rohkem ega vähem annud, kui tarwis oli. See awaldas mu peale sügawat muljet. Ma ei teadnud nüüd üffi, mis pean tegema, waid mu südames oli ka usaldus Jumala wastu üles ärganud, keda ma seni ei olnud tunnud. See oli algus. Pärastpoole olen ma sajad korrad sedasama läbi elanud. Sest miski asi ei ole Jumalal kergem, kui palwet kuulda wõtta ja iseäranis raha pärast, kui seda aga enese tarwis ei paluta. Kui minult küsitaks, misjuguist salmi ma kõige sagebamiini ja selgemini olen läbi elanud, siis nimetaksin ma: „Andke, siis peab teile antama!“ Parimad pangatähed on waeste omad pealkirjaga: „Jumal tajub seda.“ Ünnelik see, kes neid omab. (Paul 41:1—3.)

Pärast ümberpöörmist elas ta Ludwigshavenis. Sealse linnamisjonäri õhutusel astus ta Schweitzi olewasse St. Christhona misjonikooli. Seal ei olnud wennal kerge elu. Oma väga wäikese hariduse tõttu ei wõinud ta efiotsa teiste wendadega sammu pidada. Issand aga kuulis tema palweid ja andis talle palju armu, et ta raudse usinuse ja suure agarusega wõis õppida ja nii peagi teistele järele jõudis. Wõitlusi oli tal palju, milles aga Jeesus wõitis. Steinbergeri siheelus oli alaline tung edasi astuda Jeesuse jälgedel, et kõrgemat eesmärki kätte saada, misjugune ta enesegi seekord weel täitsa selge ei olnud. Aga Issand, kes salajamaid igatsusi tunneb, sest et Ta ise neid on äratanud, oli ustaw ja juhatas wenna õigele teele oma püha nime pärast. Ta näitas talle aulisel wiisil Talle järele käimise teed. Sellest teest tunnistab wend nii armjasti omas kirjatöös „Käimine Talle järel.“

(Järgneb.)

Shatami kirikuõpetaja.

G. Dehler-Heimerdinger. Eestistatud M. Kerg.

Seminari aia kõrgete penangpalwide all jalutas edasi-tagasi jalgteed mööda walgeis rõiwais noormees. Kuldäewõruga kaunistatud parema käega lehwitas ta omale mustabest hulgedest lehwituga tuult. Kõrge tagast iluhest kirjastid iluad pruunid silmad. Pita paku patši otjas rippus siiditutt. Noormees tohtas seltsimees, kes efines ettepanekuga minna jalutama temaga weelosiite ja lotaskillede tiigi juurde. Ta liitkas ettepaneku ilma põhjust nimetamata tagasi. „Kõrgete bambuspõõsaste wahel puhub aga jahutaw tuul,“ meelitas sõber. „Tänaan lahke kutse eest, täna puudub mul selleks aeg,“ wabandas noormees. „Sa peale selle . . .“

Kui noor üliõpilane üffi aeda jäi, tõmbas ta ahnelt õõlilipõõsa walgete õite

magusat lõhna ninna ja murdis kahwatanud roosi ja mängis tema lehtedega . . . Siis jannus ta aeglast tupp, kus kaks seltsimeest temaga ühes asuüid. Ta tõmbas kingad jalast ja heitis õhates oma woodi jahedale bambusmatile. Walu paremas jalgas nõndis tunni puhtust. Walu tahtis sõbraga jalutama, ajast ei olnud tal puudu. Tiigiäärsete lillede, nagu wesiwooside, lotaskillede ja wahafollaste orchideede imemagusat lõhna ihaldas ta. Loodetawasti paraneb jalg sügiseks, et ta wõib jalutada kaugele linna tornidega wärawateni ja waihetate kanalite kõrgesti wõlwtitud sildadeni.

Sügis tuli, kuid noormehel oli käimine weel rassem, nagu tõmbaks ta waewaga teist jalga järele. Saadeti arsti järele ja

õpetaja laskis noormeesi kutsuda. Ta ei tahtnud efiti kartuse pärast ilmuda. Wiimati teretas ta arsti rahulikult, ärritust maha surudes. Ta tõmbas sokid ja saapad jalast ja näitas arstile jalga. „Pole wiga,“ ütles ta emast rahustades.

„Saab näha,“ wastas arst sügawat haawa katkudes. Noormees waatas uuriwalt tohtri näkku. Ühtiselt kahwatus ta: arst oli pead raputanud.

„Kas ta paraneb?“ küüsis ta põnewusega.

„Ei tea.“

„Kas rohtu ei ole?“

„Selle haiguse wastu waewalt.“

Kahwatanud noormees ei liigutanud emast kaua, ta tahtis rääkida, midagi küüfida, ei saanud aga ehmatuse pärast lõnagi suust.

„Du see, on see . . . ?“ ähkis ta ega lõpetanud. „Du see siis . . . ?“

Arst jaatas peaga.

Noormees tõmbas kiiresti jokit ja kingad jalga, sidus siidpaelaga püksid kinni, kumardas ja läks wälja. „See ei ole wõimalik, see ei ole wõimalik,“ ümises ta trepist alla minnes. Sõbrad kutsusid teda õhtuöömale; ta ei puudutanud riitirooga.

Teieks päewaks oli ta emast kogunud. See oli wale, arst ei tõendanud jeda ju mitte. Küll aeg haawa parandab.

Õpetaja aga kahtles ja seltsilised rääkisid taja ta üle. Ta ei leidnud paremat nõu, kui lahtus jala parandamiseks lootuses terwena tagasi pöörduda. Ta pidas õpetajaga selle üle nõu ja see kiitis jeda heaks. „Wäike haaw paraneb pea“, ütles ta, „siis tulen tagasi ja lõpetan ilikooli kirikuõpetajana.“

Kindla lootusega läks ta reijule. Sügawa kaastundmusega waatas õpetaja oma armamale õpilasele järele. „Sina waenete“, ohkas ta, „küll enam tagasi ei tule.“

Tänawal palkas noormees kanderaami, wõttis seal oma kimbuga aset, lastis bambuseesriided mõlemalt poolt maha ja lõi käega mehele teed näidates wehmri peale. Õhtuks jõudis ta kodukülla pärnale. Ema istus kiwukse lähel ja õmbles. Ta ehmatas ootamata oma ainust poega nähes ja pani töö kõrwale. Poeg rahustas teda.

„Ara karda, ema, mul ei ole midagi wiga. Jalg on haige. Tulin sinu juurde parandama.“

„Mis sest, et ta oli tulnud! Emal oli ükfi igaw. Õppimiseks jätkus weel aega.“

Poeg pakkus kandjatele teed. Nad süütafid piibud ja lahtusid, kui oma palga olid kätte saanud. Ema ruttas õue tana tapma, ja sellest pojale rooga walmistama. Ta kandis oma poja eest hoolt igawiisi. Õhtul sidus ta jala kinni, päewal pidi palawal ajal haaw lahti jääma. „Kewadel“, ütles ema, „peame pulmi. Sa oled ju kihlatud!“

„Emake, pole weel kiiret, anna aega!“

„Mispärast aega wiita? Mida warem, jeda parem. Ei, kewadel toome pruudi koju. Olen kaua küllalt miniat oodanud. Teised on kolmekümne wiie aasta wanaduses wanaemaks saanud. Mina olen juba neljakümneviie-aastane ja pole mul weel lapelast.“

Ema tahtmine läks loomulikult täide. Päikesepajstel kewadirjel õhtul tuli külanoorde saatel pulmarong. Ette kanti punane majajäsef.e.d, laud ja punane pef.kaus, mis pulmapäewal farnaneb ümmargusele täiskunle, mis aga puruneb, kui peigmees ehk pruut truiduht murrab; tana järele kaks punast tooli, kaks punase äärega weämbrü, punane kohwer, wiimats maulitud ja niferdatud kanderaam, mida jalutajad ja külanoorred wõdmuhoiskamisega terwitawad. Lasteritas jugulane tõrjus wiimati minatargad lapsed eemale, tõi pruudi käefõrwal wälja ja saatis ta majja.

Noor kirikuõpetaja toimetas laulatus maja eeskojas ja pruut wiidi magamistuppa. Umbes kakskümmend uudishimulist naist kogus ta ümber, kes näpuga ta punast siidkleiti ja toredasti wäljaõmmeldud künbe katusid, ta warruta üles läkkasid ja ta kõewõrusid lugesid. „Meliteist käewõru! See on rikkast perekonnast! Ja kui toredad on ta filmakulnud!“ hüüdsid naieb.

„Kui iluasti on ta juukseid käherdatud! Kakskümmend hõbenõela juustes! Kestead kui kallid ta pruuditroon wõib olla? Ja kui palju kellusei kullaga tititud õlakrae küljes ripub!“

Nii inestafid naieb läbi segamini. Rahwatunud pruut aga seisis waiifelt ja löi pikkade ripsmete wariatud filmad maha. Ta jalad walutafid tõrgete kontfadega wälja-

neli peenikeste traadikeste külge kinnitatud hõina kirjamäri: „Wõits ja wiie põlwe emaks saada!“

„Dled ja wäsinud?“ olid eimesed sõnad, mis ta tana oma peigmehe juust kuulis.

„Wäsinud“, wastas pruut, hõbenõelu juustest tõmmates ja õlakrae tafa helise wate kuldkellustestega kokku pannes. Siidist wäljaõmmeldud kingade ajemele tõmbas ta punaseit nahast fobutuhwliid jalga ja istus woodi äärele. Peigmees foris laual lah-tist raamatut. Siis tõmbas ta walged sokid jalast. Selleks ajetas ta jala woodi äärele. Pruut nägi inetut jalahaawa. Ehmunult püüdis ta peigmehe kahwatunud näkku waadata.

„Mis jul on?“ küsis ta.

„Ei midagi“, oli wastus.

„Ütle mulle, mis haaw see on?“

„Ei tea.“

Ütiifelt tuli pruudile ühe sõbranna hoiatus meelde, mida ta uskuda ei tahtnud; see oli liig kole.

„Dled ja emast wigastanud?“ küsis pruut. „Ütle mulle ometi üks sõna!“

Peigmees ei wastanud. Ta waatas ütiifilmi haawa peale ja wigas. „Ara karda“, ütles ta siis, „see ei ole midagi!“ Peigmees waatas lahkesti ta näkku. Ühe hüppega oli pruut ufse juures, tõmbas walgukirufel raske puuriwi eest, awas ufje ja jookkis üle õue teije majja ämma juurde. Ta tagus ufse pihta hüüdes: „Dee lahti, tee lahti!“

Dumeda lambi walgufel filmas wanaeit noorikut pruudi kleidis ja põrtas tagafi.

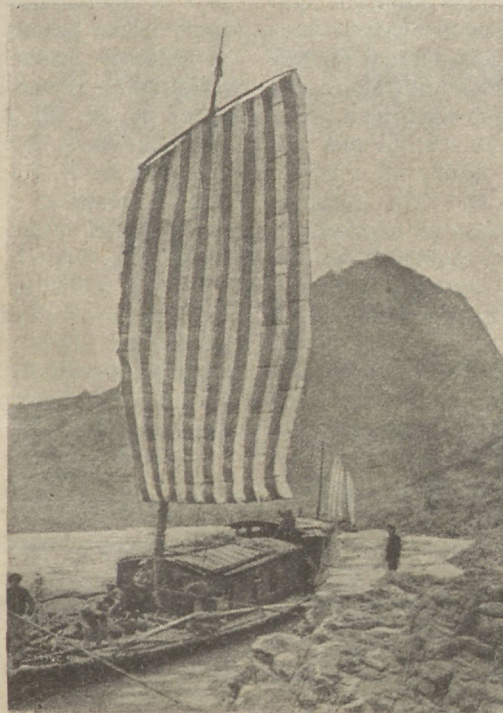
„Mis oli juhtunud, et ta pulmaõõl mehe juurest ära jookkis? Ema kahwatufus taplema hakata jäi ära, kui ta nägi äärmiselt ehmunud nägu. „Ema“, kirjendas noorik naife wastu, kelle nägu ta eimeist lorda nägi, „ema, ma ei wõi ilmasti ta omaks saada! Ema, kalasta mu peale, lafe mind oma kambriise!“ Ema püüdis teda meelitades waiigistada. „Ei“, wastas pruut, „selle tagajärg oleks, et tema saaks õmnetuks ja mina ka! Du see fülle teadmata, et ta parandamatut haigust põeb? Oh, ema, nispärast oled ja mulle jeda teinud?“ Haledasti nuttes najatas ta toolile.“

Peigmees aga wiskles ahastufes woodis. Noorus nõuab oma õiguft, tahab elada. Kas temal jeda õiguft ei olnud? Ta nuufjus walufalt. Kes wõis ta iluaf pruufi temalt rööwida, ennem kui ta weel ta omaksfi oli saanud? —

„Seba ta küll üle ei ela“, otjustafid naabrid, „huffub muure pärast.“

Ema fartis, et poeg furwastufes meelt heidab, sest tätarlaps oli talle häbi teinud! — Wiimati — kestead oli see ometi tõfi, et ta poeg pidalitõbe põdes? Siis oli see nii parim.

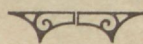
Pruut oli oma pulmaehdet kohwri pakfinud; toreda pulmafleidi, oma õmmeldud kellustestega krae, kirjund siidkingad ja lootufeta sõnadega: „Wõits ja wiie põlwe emaks saada!“ nelja märgiga pruuditrooni. (Järgneb.)

Hiina laew triibulise purjega.

õmmeldud kingades. Nutuifelt ja paastu-misest oli ta ümbertuffumiseni wäsinud. Natufese aja pärast hüüti ta wälja noor-meestele, kes seinte ääres seifid ja istufid, teed pakkuma. Nende tõbuifailt nahjatus-tele ei wastanud ta midagi. Õhtul ripu-tafid sõbrad, selleks määratud jalat luge-des, laia kahe inimehe woodi ette riide.

Reifõõl jätsid noormehed peigmehe ju-malaga, jeda pruut tana eimeist lorda ja-lamahti oli näinud. Peigmees astus kamb-riise. Pruut ootas jeda woodi äärel is-tudes. Ta tõufis püsti ja waatas laual olewasje ümmarguse peeglisje. Ta wõ-tis ettewaatlikult orhideeõied ja kullaga kaunistatud pruuditrooni juustest. Peeg-likejed ta küljes läitufid ja wirwendafid ra-hutult ta wäriifewais kätes. Krooni kõr-wale pannes, nägi ta lambikefe walgufel

Usklikkude fool.

„Laske lapsukejed minu juurde tulla ja ärge keelake neid“ — kõlavad Õnnistegija sõnad. Emad! Jsad! Argem keelake — laseme kaswada neid Õnnistegija armastuse kuumas paistuses. Kodu walitseb wanemate waim! Usklikk ema, isa, Sa kannab oma lapse Õnnistegija kätele! Ja Tema õnnistab!

Uga tuleb kooliaeg. Uus ümbrus, uus juht, uued mõjud. Siin näeb Su laps esimesi musti warje: walet, pettust, ja näeb nende lahendamist ilma Jeesufeta, sest mitmesugustest kodudest on kogutud noori kaaswõitejaid ta ümber. Ja need sündmused wõiwad Su lapse hinge kollal. Uus juht — oo see näib warsti nii palju targem emast, ifast ja juba mõne aasta pärast tuskleb salasofinal lapsukese hinges: mu õpetaja teab rohkem kui ema. Sageli kuuleb ta naeratawat ütelist, kui küsib midagi Jeesuse kohta, kuuleb kaasõppureilt, kuuleb ka õpetajalt. On algul walus see! Kuid uued mõjud tihenevad. Sageli kohtab ta usuõpetuse tunnil ja muulgi ajal pilkawat muet, sest tema ju usub piiblit, tal usklikud wanemad. — Raske on kirjeldada noid näriwaid sündmusi, mis asuwad teie laste õrnade hingede kallale.

Terme kooli waim, nii kaugel Jumalast, piiblist jätab jälgi jügawaid. Koolipeod, tants, näidendid — neis tahetakse näha ilmsüütut mängu, tahetakse pakkuda lastele waheldust, — kuid kus on siin meie Õnnistegija hoidwad õnnistawad käed. — Raugel ära. Ja taja, taja, Sulle aimamata nägemata käel libiseb Su lapsehinge wõõraswaim, umbusk Sinu wastu, ärkawad ihad ja nende rahuldamine, tihenevad ahelad ta ümber — kogu ta hingeline tafakaal rajaneb tühjale inimtarekusele.

Heljus me laste kurb saatus kaua sünge tormina me ümber. Randtime ta Jsa ette: „Do, Sa näed, Sa aitad!“ Ja Ta aitas. Ta wiis usklikke oma kooli ajutamisele. Mitmes ufuringkonnas ärkas see mõte ja wiidi teostamisele. Kooli nimeliseks kandjaks pidi saama Ühendatud Usklikkude Hariduselts. Etialgu kawatseti põhikirja kokkuseadmisel wastu wõtta liikmetena teiwed organisatsioonid ja üksikud inimesed, kuid sellele tuli registreerimisel takistusi, ja wiidi läbi lõppeks üksikutest koosnema seltsi näol. Seltsi põhikiri näeb oma eesmärgiks kaswatustööd piiblikul alusel: koolid, kursused, j. m. Seltsiliikmeks wõiwad olla kõik usklikud, kes seks soowi awaldawad ja loomulikult peaks juba kõik, kes tunnewad kaasa sellele suurele ülesandele, koonduma Seltsi.

Esimene peakoosolek oli 21. juulil, mil waliti eestseisus: esimeheks: w. K. Marley (wanem) abideks: w. w. W. Korjus ja H. Kokamägi; laekahoidjaks: w. J. Funk ja abiks: w. Saulus; kirjatometajaks w. F. Tombo ja abiks: E. Uder; nõuandjaks koolimehed: w. Mädasson ja Rakles. Samal põhjusel otjustati kuisjuda abiks: ö. D. Weske, w. w. M. Schmidt ja H. Dahl. Liikmeid wõtawastu iga eestseisuse liige. Maks aastas 100 marka.

Teiseks otjustati awada Tallinnas 6 kl. algkool. Käesolewal sügisel algab töö kolme klassiga. Koolijuhatajaks waliti ö. L. Dahl, õpetajaiks E. Saring ja H. Rappet. Õpilaste wastuwõtt on koolijuhataja juures Tallinnas, Prii t. 8—7. Õppemaks 2000 mk. poolaastas.

Jtsjand on meid õnnistanud, on wiinud läbi oma mõtte, tänu Temale: Temalt ootame uusi juhatusi, abi, ja jõudu.

H. K.

C. E.-laste piiblitlugemise teemiraamat.

September.

Õnnistatud ja paljundatud.

- G. 6. Suur töötus. 1. Moos. 15:1—6.
 T. 7. Gestsujulik pärandus. 1. Moos. 15:7—18.
 R. 8. Jumala läbi tugewaks tehtud. Heebrea 6:9—20.
 R. 9. Jumal peab sõna. 2. Moos. 32:9—14.
 R. 10. Nimult uju läbi. Heebrea 11:11—16.
 L. 11. Õnnistuse lapsed. Room. 9:1—9.
 P. 12. Jumala and. Laul 127.

Gestpalwe.

- G. 13. Ta talitab Jumalaga. 1. Moos. 18:16—33.
 T. 14. See mõjutab Jumala kohtu plaani. 2. Moos. 32:7—14.
 R. 15. Gestpalwe on abinõu kaswamiseks. Hoosea 14:12—20.
 R. 16. Ka kõlwatud paluwad eestpalwet. Ap. t. 8:13—24.
 R. 17. Gestpalwe läbi wõib palju teha. Jaat. 5:13—20.
 L. 18. Gestpalwe kõigi asjade eest. 1. Tiim. 2:1—6.
 P. 19. Jeesus palub meie eest. Heebrea 7:22—28.

Päasta oma hing.

- G. 20. Nuttamine teeb häda! 1. Moos. 19:1—3 ja 12—25.
 T. 21. Hoiatus pifalilistele. Ap. t. 24:24—27.

- R. 22. Kõik jõud Päästjale! Laul 18:2—20.
 R. 23. Ükski waew pole liig juur. Luuk. 15:1—10.
 R. 24. Suurest jügawusest. Luuk. 7:36—50.
 L. 25. Päästetute rõõm. Laul 126.
 P. 26. Päästetute au. Jef. 35:1—10.

Lahuta end kõigist mittejumalikust.

- G. 27. See on Jumala käsk. 1. Moos. 21:3, 9—21.
 T. 28. Tee seda oma hinge pärast! Room. 12:1, 2. Heebrea 11:24—27.
 R. 29. Tee seda oma teenistuse pärast! Taaniel 1:8—20.
 R. 30. Tee seda oma wendade pärast! 1. Kor. 8:1—13.

Oktoober.

- R. 1. Tee seda oma koguduse pärast! 2. Tim. 2:14—21.
 L. 2. Tee seda Jumala au pärast! Jefaia 48:17—22.
 P. 3. Tee seda tänuks selle eest, mis Tema sinu eest on teinud! Joh. 3:1—10.

Kodumaa teateid

Meie saadikud üleilmlikul C. E. konverentzil Londonis w. K. L. Marley ja P. Sint on tagasi jõudnud kodumaale, mõned püewad Pariisis peatudes.

Londoni C. E. konverentzil oli esindatud üle 30 rahwuse, nende hulgas mitmed neegrid. Eesti esindajaid oli wiis: K. L. Marley, P. Sint, J. ja G. Wühnerid ja M. Suurhallik. Terwituskoosolekul esines iga rahwuse esindaja oma riigi lipuga, andes lühida ülewaate oma maa C. E. tööst. Eesti poolt ütles terwituji w. Joh. Wühner. Täewasel konverentzil saab aga igaft fuguharust ja keelest esindajaid olema, nendest, kes kolgata risti ja mere läbi päästetud!

Pärast konverentzi oli nädalane puhkeag jumalariigi töötajatele (ligi 100) C. E. laste puhkekodus Conway's kallis Põhja-Walesi mägestikus. Muineas oli meil kuulsa Inglise riigimehe end. peaministri Lloyd George'i kodus teejoomine.

25. juunil korraldas Tall. S. R. „C. E.“ ühing ewangelisatsioonireiju Wõjule. Koosolekul peeti kohalikus Noorsoo Kaswatuise Seltzi saalis, mis on ka ühtrasi koolimaja. Esimene koosolek oli enne lõunat kell 11, teine kell 5 p. l. Wimastest oli osawõtt kallis rohke. Laule kui ka kõnesid jälgiti tähelepanuga. Oli see tingitud uudishimust?

Kaswagu küllwatud seeme!

Branglis on käinud Tall. Siinise Kristi noored iga juwel ford kõnedes ja lauludes ewangeeliumi kuulutamaks. Ka tänawu 15. augustil peeti saare kabelis kaks koosolekut, kuhu rahwast rohkesti oli kogunud kuulama ewangeeliumi ja laule. Jõsand oli ligi. Suure armastusega wõeti külalised wastu. Pärast

lõunat algas aga wihmajadu, mis ei tahtnudki lõppeda. Öhtu kella 11 paiku tõi paat wihmast märjad, kuid siiski rõõmjad noored Tallinna tagasi. Jõsand õnnistagu saarel kuulutatud sõnal!

Narwas peeti tänawu 31/VII—1/VIII esimene Wirumaa-konna C. E. juwelonverents, nimetatud maakonnas asuwate noorte elustamiseks juwistes wõitlustes. Wõdraiditi mujalt oli tulnud. Kõnelejateks olid wennad Sirotkin Tallinnast, Sarow Noarootsiist, Gero Tartust ja Sildos. Koosolekuid peeti usklikkudele „Petaanias“, kutsekoosolekul palwemajas ja pühapäewal Kreenholmis ja Aleksandri kirikus. Koosolekul olid õnnistatud. Esmaspäewal oli koosolek weel Narwa-Jõejuus.

15. augustil andsid Narwa noored kontserdi Narwa-Jõejuu kirikus. Olawõtjaid oli rohkesti.

40. Baptisti kog. Ühenduse konverents peeti tänawu Tartus, millest ka Dr. Frey Riiasst oja wõttis, tuntud raamatu „Maa, kus Jeesus elas“ kirjutaja.

Baptisti Noorsoo Seltside Ühijuse konverents peeti tänawu 13.—16. juunil Tallinnas. Konverents algas „Grand-Marinast“ peetawa laulujumalateenistusega. Aruannetes paistis terwenemist ja edu, eciti ajakirja alal. Jlus on kuulda, et mõned seltsid omawahelise korjanduse sisetulekuteft saatsid wanad koguduse õed „Selimi“ juwitama. „Selim“ on puhkekodu lastele, kui ka wanabele Rannamõisas.

C. E. küsimuse juures peatudes leiti, et selle lõplikuks otustamiseks weel küllalt joodus moment pole.

Konverentzi lõpul oli teekand ja järgneval päewal wälja sõit Piritale; öhtul we. l. lahuskoosolekul.

Wälismaa teateid

Hiina C. E. Noorte Ühing 40-aastane. Kest juuri hiina poliitilisi rahutusi, wõdraswaenulisi liikumisi Shanghai's, Kanton'is, Kintkiang'is, Chintkiang'is ja teistes linnades, mäsusi ja boifotte, sest misjonäre sunniti lahkuma oma jaamabelt, pühitkes Hiina C. E. N. Ü. oma 40. aastapäiha. Polnud küll wõimalik korraldada sel aastal üle kogu hiigla riigi rahwuspäewa, samuti jäid paljud teisedki kawatstused teostamata, mis olid mõeldud selleks pidupäewaks. Siiski on hiina õed ja wennad väga tänulikud, et wõiwad teatada oma haruldasteft julgustawast ühingute arwu kaswust, mis küünib üle 100%. Samuti jälgiwad nad rõõmuga, et hiina juhtide kui ka misjonäride seas on alalielt tõusmas waimustus „C. E.“ wastu. Näfatatakse hindama ifka enam tema wäärtsust. 1924. a. oli Hiinas 1200 ühingut ja 1925. a. kohta ainult teatab peasekretär 1335 ühingu juurdefaswu, nii et ühingute üldarw müüd 2535 on, umbes 100.000 liikmega. Lasteühingute arw on wiimafel aastal 300—500 tõusnud, umbes 25.000 liikmega. Kui nende arwude taga tõhine usklik elu seisab, siis on C. E. liikumine Hiina noorjoole mitte wähehinnatud teguriks. Andku Jumal seda!

„Auf der Warte“.

Wäljatõugatud Jaapanis. Misjonär Dr. David S. Spencer Nagoya's Jaapanis teatab: „Meie lähedal asub linnajagu, kus elawad juubeishad, seiwetia ja täiesti põlatud inimklais, kes küll surunud Meiji Tenne keiserlikust armust tunnustati kohanikeks, kuid muu „kõrgema“ rahwa poolt tunnustamist ei leidnud, nii et seni igawigune läbikäimine oli wõimatu nendega. Seal linnajaos on umbes 1000 maja 5000 hingega. Terwes Jaapanis olenat farnaseid inimesi 6 miljoniit. Reid peab wõitma Kristusele. Küüd on keegi jaapani usklik, täidetud armastuseft Jeesuse wastu, tööd nende seas alanud, ja teised meie usklikud, selle toetamise ta wõitnud, aitawad teda. Ta leidis, et need

inimejed väga wastu wõitlikud on. Walmis olles awawad nad usked ja paluwad oma lastele pühapäewakoole ja endale jumalateenistusi. Nii on Jõsand meile uue, suure uue awanud.

(Ewangelist).

Saksa telgimisjon. Hiljuti pühitkes Saksa telgimisjon oma 23. aastapäewa Stutgardis. Aruandes teatatakse: „Mai alguseft kuni septembri lõpuni oleme pidanud kolmes juures telgis koosolekuid Palkis, Baieris, Würtembergis ja Lääne Sakjamaal. Rohkem kui 1500 koosolekul oleme tohtinud tuhandetele kuulutada ewangeeliumi Jumala päästwast armust.“

Käesolewal juwel peeti Sakjamaal Kölnis 3. Saksa usklikjuuntide konverents. Suur arw usklikjuunte kui ka Jisraeli lõpru olid kokku tulnud mitmesuguseist maist ja Jõsand on neid rikkalikult õnnistanud. Saksa usklikjuuntide liikumine on ühenduses suure aliantsi usklikjuuntide liikumisega, mille tjeentriks London. Jumala töötused täituwad. Artab maailma rahwaste misjon! Tänu ja õnnistust!

„Auf der Warte“.

Simalaja terwisjaamast „Simla“ft teatatakse, et Sadhu Sundar Singh südamehaiguseft, mille all ta kannatanud mõõddunud aastal, täiesti olenat paranenud. Ka waewatud filmad olenat paremad. Nii et ta juba nelipühil wõis wõtta oja seal- ses ümbruses korraldatud Ewang. aliantskoosolekust.

„Auf der Warte“.

Chitagos on 60 jutlustajat ühinenud mitmesugusest kirikutest, et järjekindlalt tänawatel jutlustada. Tähelepanemismäärt on politseipresidenti nõusoleku wäljendus, millega ta kindlustab neile kaitse: „Mida rohkem usku on Chitagos, seda paremaks muutuwad meie kodanikud.“ Politsei lubab kõigile jutlustajatele tänawail kõnelda, kui see üldist liikumist ei sega.

Üks Aafrika misjonijeltsfond asub Lääne-Aafrikas Portugaalia koloonias Angolas. Pärismaalased kristlased on raha kokku pannud, et pärismaalast jutlustajat kulgile kängemale välispostile saata — ja tahavad teda ning teisi, omi misjonäre ilmal pidada. See on tunnistus mustade kristlaste soojast siemist elust. Üldse on nende töö kena.

Mii kõneleb proua misjonär Kipp: „Möödunud nädalal tuli kaks meest siia teatega, et 130 kaastlast nende külalt on ebajumalad maha jätnud ja jooviwad kooliõpetajat, et saada õpetust. Ühes teises paganakülas on 21 meest otsustanud ehitada nii hästi kiriku kui kooli, kui meie neile saadaksime õpetaja.“

„Auf der Warte“it.“

Stutgardis asub felt „Tõesõbrad“, kes peavad igal nädal

dalal omi koosolekuid ühes seelies rahvakoolis. Nende juht on Freitag Frankfurtist, kes on nende arvamise järel teine Geliass. Tõesõbrad kuuluda „väiteste farja“ hulka, aravalitsetud arvu 144.000 hulka, kes kord kristusega walitewad.

Schweits. Et pühapäewapühitsematus igale maale on tunginud, iegi mõju awaldab Englise waljule puritaanlikule pühapäewarahule, püüawad Schweitsi kristlased seda wastastliikumiseega takistada. On astatatud liiga, wõitlusets kristliku pühapäewa est. Liitmed on seotud kohustustega, mida igal aastal uuesti kindlustatakse. Esimesel aastal tulewad järgmised lubadused anda: „Ma kohustan ennast 1. pühapäewa pühitsema ja seda päewa rahu ning õnnepäewaks muutma, mis on pühendatud Jumalale ja minu perekonnale, 2. järjekindlalt oja wõtma jumalateenistusest, 3. wõitma liigale uusi poolehoidjaid.“

Kirjawastusi.

Rich. T. — Sangaste. Luuletus „Elufurbmäng“ on parem; katsume wõimaluse korral tarwitada.
„Leinarong“ ei lähe; worm jätab soowiga.
J. K-o — W. Aruküla. „Sõbrale“ ei lähe. Kirjutust katsume kajutada parandatuna.
D. L. — Pärnu. „Minge nüüd kõige maailma“ — läheb.
„Hosianna — Poo risti“ — wõib olla, et parandustega ilmub. „Dhwriand“ tarwitame.
J. H-n — Tartu. „Kes oled ja?“ wõimaluse puhul tarwitame.
H. — Narwas. Tõõtage edasi.
E. Mänd — „Tol õhtul“ läheb.
M. L. — Paide? „Mis otstarwe on elul?“ ilmub muudatusega. Palume aadress ja täielik nimi saata kirjawastuseks.

M. A. — Tallinna. „Oh oleks ma ristiniime“ läheb.
M. A-n — Mustangu. — Nägemus, mida jutustate, on ainult iiklik, ega pole sobiw ajakirjas awaldamiseks.
J. Sarow — Riibh. „Õige tarkus“ hakkab ilmuma uuest aastast. Palju tänu!
K. K-r. — Kärkla. Saadetud luuletus ilmub.
J. T. — Narwa. Tõõtage edasi — loodame teist kaastöölist. „Kewad ja noorus“ jääb awaldamata.
M. K. — Lokja. „Koduteel“ läheb; peab wastawat aega ootama.
T. — Narwa. „Reis kohilasje“ jääb awaldamata.
M. B-m. — Paide. „Eluwoitleja“ tarwitame lühendatult, wõite edespäi saata, kuid mitte pikki.

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakles. Toimetuse aadress: Tallinna, Iisraeli t. nr. 12—6.

Sõnade seletusi.

Alistama — alla andma, alla heitma, subordineerima
ekstaas — waimustuse kõrgem aste, milles piiritult end antakse tundele, nii et mõistus tumeneb ja tahtejõud lõdweneb
hala — hädakaebus, kurtmine
hülgama — maha jätma, ära põlgama
jaunis — suurhugune
manama — (nõidusewäel esile) futsumine; ära wanduma, needma
matk — rännak, reis

matkama — rändama, reijima
olelema — olemas olema, eksisteerima
orhidee — kápaline (lill)
suwatsema — lahkesti walmis olema, nii lahse olema (midagi tegema)
sööstma — fargama, hüppama, tormama
wakatama — järsku wait jääma

Oma jädawale kodumaale kutsuti meie hulgast
õde Marie Wisnapuu

9. mail 1926.

Koeru C. E. noored.

I. Tallinna matustalitusäri asub nüüd

Wene tänow nr. 10, kõnetr. 6-98, postimaja wastas.

Aust. w. I. Sakeus.

Otto Klaas, Kulla- ja kellasepa töökoda

Wõtan vastu: kuldamise ja hõbetamise, kuld- ja hõbemonogrammide, käekirjade ning igasuguseid graveerimistöid. Teen uske- ja ristiplaatsid.

Tellimisi palun ära anda: Tallinna, Kotsebuue tän. Nr. 7—5 ehk töökotta Suur Tartu m. Nr. 42.

K. L. „Külwaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 marka.